

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

INNOWACJE
EDUKACYJNE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

INNOWACJE EDUKACYJNE

- program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim

STRATEGIA WDRAŻANIA

www.innowacjeedukacyjne.pl

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

STRATEGIA WDRAŻANIA PROJEKTU „INNOWACJE EDUKACYJNE”

I. UZASADNIENIE

- Czy uzasadnienie realizacji projektu zostało poparte wynikami analiz i badań, zrealizowanych w I etapie?
- Czy wyniki analiz i badań, zrealizowanych w I etapie potwierdzają potrzebę realizacji projektu

Na terenie województwa podlaskiego **oferta edukacyjna nie jest dostosowana do potrzeb regionalnego rynku pracy**. Oferowane kierunki i metody nauczania wynikają bardziej z utrwalonej struktury przedmiotowej i obsady nauczycielskiej, niż z potrzeb przyszłych pracodawców. Szkoły zawodowe nie nadążają za dynamiką rynku pracy. **Badania przeprowadzone w I etapie projektu potwierdziły** tę sytuację. Zarówno respondenci jak i niezależni specjaliści zwracają uwagę na niepokojącą **deprecjację szkolnictwa zawodowego**, powodowaną głównie brakiem jego dostosowania do zmieniających się oczekiwań i potrzeb rynku pracy. **Spadek znaczenia** szkolnictwa zawodowego dotyczy głównie Zasadniczych Szkół Zawodowych (ZSZ), których liczba w Polsce zmalała z 3000 w 1991 r. do 1785 w 2009 r. przy gwałtownym spadku ilości uczniów ZSZ z 800 tys. do 235 tys. Tymczasem wśród bezrobotnych w woj. podlaskim znaczącą grupę stanowią osoby bez kwalifikacji zawodowych (16.189, tj. 30,9% bezrobotnych w V 2009). Ponad 70 tys. osób zdolnych do pracy w woj. podlaskim nie posiada formalnych kwalifikacji, co zmusza do rozwoju szkolnictwa zawodowego i kształcenia ustawicznego, w tym modernizacji systemu potwierdzania kwalifikacji. **Na podstawie specjalnie opracowanego Desk Research, badań ankietowych przeprowadzonych na próbie 357 uczniów, 84 osób z otoczenia szkoły, 75 nauczycieli oraz badań fokusowych** z udziałem przedstawicieli szkół, pracodawców oraz instytucji współpracujących, nie tylko potwierdzono konieczność modernizacji oferty edukacyjnej szkół zawodowych, ale co najistotniejsze, zidentyfikowano kolejne argumenty potwierdzające **zasadność ukierunkowania działań modernizacyjnych w założonych obszarach problemowych**. Dlatego też dalsza prezentacja kluczowych argumentów przemawiających za realizacją projektu przedstawiona zostanie z podziałem na 3 obszary problemowe, w których wskazane zostaną dane z badań ilościowych i jakościowych zidentyfikowane w I etapie projektu:

- ⚙️ **Dualny System Kształcenia (DSK)** jest oczywistą metodą zacieśniania więzów pomiędzy edukacją i rynkiem pracy, gdzie większą część kształcenia praktycznego realizuje się we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami. Ponad połowa (53%) przedstawicieli szkół uważa, iż DSK niweluje bariery związane z przestarzałą bazą szkoleniową szkół zawodowych oraz zbliża umiejętności praktyczne uczniów do potrzeb rynku pracy. **W przekonaniu 56% uczniów i 85% nauczycieli uczestniczących w badaniach wprowadzenie elementów DSK w największym stopniu przyczyniłoby się do wzrostu praktycznych umiejętności wykonywania zawodu**. W tym przypadku konieczne jest zaangażowanie głównych pracodawców regionu w diagnozę luk kompetencyjnych w kluczowych dla regionu zawodach i opracowanie rekomendacji zmian programowych (potwierdza to 95% nauczycieli). W trakcie badań jakościowych przeprowadzonych w formie spotkania fokusowego z przedstawicielami Zespołu Szkół Mechanicznych w Białymstoku, instytucji rynku pracy oraz przedstawicieli kluczowych podlaskich pracodawców, **potwierdzono zasadność wdrożenia tej metody nie tylko w kluczowych szkołach publicznych**, ale także w praktykę instytucji szkoleniowych kształcących dorosłych w ramach systemu kształcenia ustawicznego. Wyniki badań potwierdzają fakt niewystarczających kwalifikacji kadr dydaktycznych i administracyjnych szkół w zakresie współpracy z pracodawcami, czy projektowania nowych metod edukacyjnych w oparciu o elementy DSK. Uczestnicy spotkania fokusowego

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

(użytkownicy jak i odbiorcy) wyrazili wysokie zainteresowanie współpracą lokalną w tym zakresie. **Ponadto udział w wizycie ponadnarodowej w Niemczech,, w ramach której między innymi zaprezentowano współdziałanie DSK z branżą mechatroniki potwierdził skuteczność i efektywność rozwiązań w zakresie DSK w prezentowanych Dobrych Praktykach, ukazując jednocześnie konieczność modyfikacji i adaptacji prezentowanych rozwiązań do warunków szkolnictwa w Polsce. To uzasadnia zaprojektowane prace adaptacyjne, testujące i edukacyjne w ramach Laboratorium DSK.**

 Modułowy System Kształcenia (MES) to system oparty na potwierdzaniu kwalifikacji dla zadań zawodowych. Jest alternatywą, na którą czeka rynek pracy i system kształcenia, a w szczególności związany z nim model potwierdzania kwalifikacji częściowych dla poszczególnych zadań zawodowych, łatwy do wdrożenia także w szkolnictwie niepublicznym czy systemie kształcenia ustawicznego. **87,4% badanych uczniów potwierdza, że MES daje większe umiejętności zawodowe, aniżeli tradycyjny, obecny system kształcenia.** Ponadto prawie 86% z nich oraz 56% nauczycieli uważa, że daje on większe szanse na znalezienie pracy. W opinii badanych jedną z metod niwelowania barier (edukacja – praca) jest profesjonalizacja i unowocześnienie systemu edukacji zawodowej, poprzez połączenie jej za pośrednictwem certyfikatów - z rynkiem pracy. Dziś można potwierdzić kwalifikacje jedynie dla całego zawodu, co stanowi barierę w dostępie do egzaminów kwalifikacyjnych. Ponadto zmniejsza to atrakcyjność kształcenia zawodowego - szczególnie w oczach osób dorosłych z pewnym stażem pracy.

 Doradztwo i Orientacja Zawodowa (DOZ) jest kolejnym kluczowym obszarem modernizacji oferty edukacyjnej szkół zawodowych, związanym głównie z wdrożeniem w programy nauczania zagadnień poradnictwa zawodowego i świadomego planowania kariery. Podczas badań ilościowych zidentyfikowano, iż 42% uczniów odczuwa potrzebę korzystania z porad doradcy zawodowego, a tylko co siódmy (14,5%) uczeń miał taką możliwość. Problemem zidentyfikowanym w badaniach jakościowych jest to, iż osoby młode kończące naukę nie są odpowiednio przygotowane do procesu skutecznego poszukiwania pracy i zniechęcają się często pierwszymi niepowodzeniami nie posiadając wystarczającej wiedzy o rynku pracy oraz umiejętności związanych z poszukiwaniem pracy. Niska elastyczność i mobilność absolwentów szkół zawodowych wpływająca na brak zatrudnienia obniża rangę kształcenia zawodowego zarówno w oczach młodzieży jak też samych pracodawców. Jednocześnie niepodejmowanie pracy przez dłuższy czas powoduje dezaktualizację umiejętności zawodowych, co po raz kolejny wpływa na negatywną ocenę trafności kształcenia zawodowego. W szybko zmieniającej się sytuacji na rynku pracy młodzież potrzebuje pomocy zarówno w zakresie trafnego i racjonalnego wyboru zawodu (adekwatnie do aktualnych potrzeb rynku pracy), ale też podjęcia decyzji, co do drogi rozwoju zawodowego uwzględniającej dalsze kształcenie czy reorientację zawodową na bazie zdobytych kwalifikacji.

Podsumowując wyniki badań przeprowadzonych w projekcie dla wszystkich trzech obszarów problemowych należy wskazać **uniwersalne przyczyny powodujące opóźnienie szkolnictwa zawodowego** w stosunku do wymagań rynku pracy. Zasadniczym problemem jest tu **nastawienie nauczycieli do zmiany**. Za nowym systemem nauczania idzie często strach przed zarzuceniem sprawdzonych metod nauczania i nieprzewidywanymi trudnościami natury organizacyjnej. Sami nauczyciele stwierdzają, iż „brakuje im motywacji” do zmiany, w szczególności, gdy obecny system kształcenia oceniają pozytywnie. Może to wskazywać na sceptycznie nastawienie środowiska nauczycielskiego do zmian. Dlatego też w projekcie

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

zaplanowano **metodę małych kroków**, która nie zmienia całego systemu edukacji, lecz go modernizuje w oparciu o wybrane elementy nowych systemów. Jednocześnie poprzez zaangażowanie wybranej kadry w proces opracowania nowych rozwiązań, liderów w środowisku, zaplanowano nowe metody popularyzacji zmiany, poprzez „ambasadorów zmiany” i dobry przykład.

Kolejnym zjawiskiem zidentyfikowanym na etapie badań w I etapie projektu jest podejmowanie dalszej nauki w profilu kształcenia innym niż wybrany w szkole zawodowej lub zaprzestanie nauki bez podejścia do egzaminu kwalifikacyjnego. Z deklaracji uczniów planujących dalsze kształcenie wynika, że tylko połowa z nich (51,1%) zamierza kontynuować naukę w profilu zawodowym a co czwarty uczeń zamierza zmienić kierunek na całkiem inny. Spośród ogółu badanych uczniów szkół zawodowych w województwie podlaskim 41,4% deklaruje, że ich aktualne plany zawodowe są w stosunku do profilu edukacji, co wskazuje na **niską trafność i małą zgodność wyborów edukacyjnych i zawodowych**.

Przeprowadzone w projekcie badania ilościowe potwierdziły, iż dalszą konsekwencją niedostosowania **programów i metod nauczania** do potrzeb regionalnego rynku pracy, aktualnych potrzeb oraz dynamiki klasyfikacji zawodów może być dalszy utrudniony rozwój technologiczny regionu oraz „produkcja” przez szkoły zawodów nadwyżkowych (w 2008 r. wg WUP aż 30% w ofercie podlaskich szkół zawodowych). Podczas badań jakościowych zidentyfikowano zaledwie trzy przypadki stosowania przez szkoły nowoczesnych metod nauczania. Badania te wykazały także, iż **metody potwierdzania kwalifikacji** nie są dostosowane do potrzeb rynku pracy, gdyż zmniejszają elastyczność zawodową oraz utrudniają przejście młodzieży na rynek pracy. Powoduje to dalszą deprecjację kształcenia zawodowego i jego oddalenie od rynku pracy. Szczególną barierą w tym obszarze jest brak wiedzy praktycznej i teoretycznej kadry dydaktycznej oraz niechęć w zakresie wydzielania modułów zawodowych i wdrażania ich w proces edukacyjny i egzaminacyjny zgodnie z MES. Jednocześnie **doradztwo i orientacja zawodowa** jest usługą marginalną w szkolnictwie zawodowym. Z danych NFDK wynika, iż zaledwie 15% zrzeszonych doradców zawodowych świadczy dziś usługi na terenie szkół zawodowych. Szczególną barierą jest brak wiedzy praktycznej i teoretycznej w zakresie doradztwa i orientacji zawodowej.

Badania jakościowe potwierdziły, iż w każdym z 3 obszarów problemowych potencjalni użytkownicy potwierdzają 3 uniwersalne poziomy barier utrudniających modernizację oferty edukacyjnej, które wymagają interwencji w postaci innowacyjnych i modelowych rozwiązań wypracowanych, testowanych i wdrożonych w ramach projektu: brak modelowych rozwiązań w zakresie nowych metod edukacyjnych (szkoleniowych, doradczych i wychowawczych) dostosowanych do poszczególnych obszarów **na poziomie ucznia**; brak modelowych rozwiązań w zakresie dostosowania kwalifikacji kadr w każdym obszarze **na poziomie nauczyciela** oraz brak modelowych rozwiązań modernizacji oferty edukacyjnej z udziałem infrastruktury społecznej i gospodarczej dla poszczególnych obszarów **na poziomie szkoły i jej otoczenia**.

Tym samym potwierdzona została **trafność** założonych w projekcie obszarów problemowych (DSK, MES i DOZ) i poziomów interwencji (Uczeń, Nauczyciel, Szkoła) uzasadniając konieczność zaplanowanych dalszych działań adaptacyjnych, testujących i wdrożeniowych. Wysokie zaangażowanie środowisk sektora oświaty i rynku pracy zdiagnozowana w trakcie badań jakościowych i ilościowych rokuje ich wsparcie w procesie wdrażania wypracowanych rozwiązań.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

II. CEL WPROWADZENIA INNOWACJI

- Czy cel projektu jest taki sam, jak we wniosku o dofinansowanie?
- Czy wskaźniki są właściwie zdefiniowane?
- Czy wartości docelowe wskaźników celu i sposobów ich pomiaru oraz źródła weryfikacji zostały określone prawidłowo (odpowiednio do celu)?

Celem wprowadzenia wszystkich innowacji uwzględnionych w projekcie jest Modernizacja Oferty Edukacyjnej szkół zawodowych w województwie podlaskim, pod kątem dostosowania jej do potrzeb regionalnego rynku pracy. **Cel ogólny strategii wdrażania jest więc tożsamy z celem wskazanym we wniosku o dofinansowanie. Zastosowanie innowacji w szkołach zmodernizuje ich ofertę edukacyjną.**

Innowacje wypracowane w ramach testowania dotyczyć będą **procedur modernizowania oferty edukacyjnej** z zastosowaniem elementów Dualnego Systemu Kształcenia (DSK), Potwierdzania kwalifikacji dla zadań zawodowych (MES) oraz Doradztwa i orientacji zawodowej (DOZ) w funkcjonowanie szkoły zawodowej. Wskazane obszary problemowe są kluczowym instrumentem dostosowania (modernizacji) oferty edukacyjnej szkoły zawodowej do potrzeb regionalnego rynku pracy. 3 modele odpowiadające wskazanym obszarom problemowym integrować będą modelowe działania **na 3 poziomach interwencji** (funkcjonowania szkoły) jakimi jest **uczeń, szkoła** i jej **otoczenie**. Przyszli użytkownicy decydować będą o zakresie modernizacji, wybierając obszar (obszary) problemowe oraz poziom (poziomy) interwencji, przy czym rekomendowane będzie podejście kompleksowe (na wszystkich poziomach funkcjonowania szkoły w danym obszarze problemowym). Szerokie spektrum narzędzi modernizacji (produktów finalnych projektu) świadczy o elastyczności wypracowanych modeli a co za tym idzie, faktycznych możliwości zastosowania w praktyce społecznej, niezależnie od kondycji i etapu rozwojowego szkoły.

W tym ujęciu **wskaźnikami celu są poszczególne narzędzia modernizacji oferty edukacyjnej** tożsame z produktami finalnymi projektu. Zważywszy, iż w kompleksowym ujęciu projektu uwzględniono 3 obszary problemowe oraz 3 poziomy interwencji, wskaźniki celu można zdefiniować na kilku poziomach szczegółowości:

Na poziomie obszarów problemowych wskaźnikami osiągnięcia celu będą:

- ⚙ Model modernizacji oferty edukacyjnej z zastosowaniem elementów DSK
- ⚙ Model modernizacji oferty edukacyjnej z zastosowaniem elementów MES
- ⚙ Model modernizacji oferty edukacyjnej z zastosowaniem elementów Poradnictwa Kariery DOZ

Łącznie: **3 modele modernizacji oferty edukacyjnej** – podręcznik wdrożeniowy

Na poziomach funkcjonowania szkoły, w każdym obszarze wskaźnikami osiągnięcia celu będą:

- ⚙ Modelowe działania kierowane do ucznia (uczni) w obszarze DSK, MES, DOZ
- ⚙ Modelowe szkolenia kadr dydaktycznych i administracyjnych szkoły (szkoła) w DSK, MES, DOZ
- ⚙ Modelowe porozumienia lokalnej współpracy z otoczeniem szkoły (otoczenie) w DSK, MES, DOZ

Łącznie: **9 modelowych schematów działań** – instrukcje modernizacji w podręczniku wdrożeniowym

Z każdym modelowym schematem działań związane będą 3 konkretne narzędzia niezbędne do przeprowadzenia schematu działania – łącznie: **27 narzędzi wdrożeniowych** (produktów finalnych projektu) – produkty finalne w wersji elektronicznej w podręczniku wdrożeniowym.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

III. OPIS INNOWACJI, W TYM PRODUKTU FINALNEGO

- o Czy przedstawiona innowacja została opisana kompleksowo, z uwzględnieniem wszystkich wymaganych elementów?

Należy podkreślić, iż **innowacją projektu nie jest metoda edukacyjna, lecz model modernizacji** oferty edukacyjnej szkoły **z zastosowaniem elementów nowej metody edukacyjnej**. Zatem **Innowacją nie jest** Dualny System Kształcenia (**DSK**), lecz model dostosowania oferty edukacyjnej szkoły do potrzeb regionalnego rynku pracy poprzez zastosowanie elementów DSK na trzech poziomach funkcjonowania szkoły: metod pracy z uczniem, jakości pracy kadry dydaktyczno-administracyjnej oraz sposobów i obszarów współpracy z otoczeniem szkoły. Wszystkie modelowe schematy działań mają na celu modernizację oferty edukacyjnej i dostosowanie jej do potrzeb regionalnego rynku pracy, a nie wdrożenie DSK, jako celu samego w sobie. Dualny System Kształcenia jako idea i praktyka potocznie znana nie jest w tym przypadku innowacją projektu. **Innowacją** w tym przypadku **jest** strategiczne zastosowanie powszechnie akceptowanej i znanej teoretycznie idei do modernizacji oferty edukacyjnej szkoły. W tym przypadku DSK integruje wysiłki ucznia, nauczycieli i otoczenia szkoły w jednym kierunku, jakim jest zbliżenie szkoły do rynku pracy. **Wartością dodaną** tego podejścia jest wdrożenie elementów DSK w funkcjonowanie szkoły, co może paradoksalnie być bardziej efektywne, niż wdrażanie całej metody edukacyjnej poprzez odgórne rozporządzenia i wytyczne, które napotykać na bariery nie do przewyciężenia związane z rewolucyjnymi zmianami w funkcjonowaniu szkoły. **Metoda małych kroków** opiera się w tym przypadku na instrumentalnym wykorzystaniu elementów DSK w działaniach modernizacyjnych w szkole. To odwrócenie potocznej logiki (DSK dla modernizacji, a nie modernizacja dla DSK) jest innowacyjnym rozwiązaniem projektu, które podlegać będzie testowaniu i ewaluacji w ramach Laboratorium DSK.

Ten sam sposób rozumowania zastosowano w przypadku Modułowego Systemu Kształcenia (**MES**). Podobnie jak w przypadku DSK, MES jest koncepcją znaną i popieraną zarówno przez szkoły jak i organy prowadzące. Mimo to, stosunkowo niewiele szkół stosuje to rozwiązanie w pełni, wskazując na poważane bariery organizacyjne i prawne w tradycyjnym funkcjonowaniu szkoły. Dlatego też MES jako metoda edukacyjna, czy sposób zarządzania procesem edukacyjnym w szkole **nie jest innowacją projektu**. Podobnie jak w przypadku DSK, **innowacją projektu jest** zastosowanie elementów MES do modernizacji oferty edukacyjnej, a dokładnie dostosowanie jej usług do potrzeb regionalnego rynku pracy. Projekt w obszarze testowania i wypracowanych narzędzi skupiać się będzie na etapie potwierdzania kwalifikacji zawodowych dla zadań zawodowych, w odróżnieniu od potwierdzania kwalifikacji dla całego zawodu. W ten sposób wdrażanie tej metody egzaminowania dostosowuje (modernizuje) ofertę edukacyjną do potrzeb rynku pracy, związanych z większą elastycznością absolwentów szkół zawodowych (podejmowanie pracy w zadaniach zawodowych) oraz większą precyzją i komunikowalnością kwalifikacji zawodowych. Skupienie wysiłków uczniów, nauczycieli i otoczenia szkoły na zastosowaniu nowej metody potwierdzania kwalifikacji modernizuje ofertę szkoły, zbliżając ją do potrzeb rynku pracy. Tak jak i poprzednio, tak i w tym przypadku, elementy powszechnie akceptowanej i znanej teoretycznie metody MES służą generalnej modernizacji oferty edukacyjnej, a zmiana ta (dostosowanie) jest celem samym w sobie, atrakcyjnym nie tylko dla dyrekcji i organów prowadzących, ale także dla uczniów i ich przyszłych pracodawców. Także i w tym przypadku zastosowanie modelowych schematów działań tworzy **wartość dodaną**, jaką jest wdrożenie MES w funkcjonowanie szkoły. Należy spodziewać się, że i w tym przypadku elementy MES zaczną funkcjonować w szkole szybciej i będą bardziej popularne, niż w przypadku odgórnie zarządzanej reformy.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

Metoda małych kroków zakotwicza MES w obszarach najbardziej atrakcyjnych dla ucznia i otoczenia szkoły, budując punkt wyjścia do dalszych zmian w szkole. Atrakcyjna i zrozumiała metoda potwierdzania kwalifikacji dla zadań zawodowych zastosowana zostanie (testowana i wdrażana) na 3 poziomach funkcjonowania szkoły: procedur egzaminacyjnych z zaangażowaniem ucznia, metod pracy nauczycieli oraz sposobów współpracy z otoczeniem szkoły w zakresie potwierdzania kwalifikacji dla zadań zawodowych. Także w tym przypadku, metoda ta opiera się na odwróceniu potocznej logiki, zgodnie z którą, to nie modernizacja służy wdrożeniu MES, lecz elementy MES wykorzystane są instrumentalnie do modernizacji szkoły w ogólniejszej kwestii dostosowania jej oferty do potrzeb rynku pracy. Innowacyjne (nietypowe) wykorzystanie nowości edukacyjnej, zwiększa możliwości modernizacyjne szkoły i zbliża szkołę do rynku pracy. Podejście to będzie testowane i ewaluowane w projekcie w ramach Laboratorium MES.

Trzecią, kluczową **innowacją projektu** jest zastosowanie elementów Doradztwa i Orientacji Zawodowej (**DOZ**) do modernizacji oferty edukacyjnej szkoły. Zrozumiałe w tym momencie jest, iż Poradnictwo Kariery samo w sobie nie może być i **nie jest innowacją** projektu. Trudno w dzisiejszych czasach prężnego rozwoju tej dziedziny usług wyobrazić sobie poradnictwo kariery, jako rozwiązanie innowacyjne, niezależnie czy realizowane w formie nowoczesnego ośrodka kariery czy tylko nowych metod doradczych lub diagnostycznych. Jednak zastosowanie elementów poradnictwa kariery do modernizacji oferty edukacyjnej szkoły jest rozwiązaniem nietypowym i nowym. Zgodnie z założeniami projektu elementy poradnictwa kariery (znajomość rynku pracy i zawodów, informacja zawodowa, planowanie rozwoju i działań, przedsiębiorczość, motywowanie, elastyczność, wdrożone zostaną w proces edukacyjny bez konieczności tworzenia etatu doradcy zawodowego w szkole. W tym podejściu doradztwo nie jest więc celem samym w sobie, lecz jego kluczowe elementy modernizują ofertę edukacyjną zbliżając absolwenta szkoły do wymagań rynku pracy. **Wartością dodaną** projektu jest wdrożenie programu ścieżki międzyprzedmiotowej, której realizacja pozwoli na osiągnięcie założonych celów DOZ-u w oparciu o potencjał dyrekcji i kadry pedagogicznej, co przełamuje typowe bariery związane z tworzeniem stanowiska pracy dla doradcy zawodowego w szkole, w szczególności w szkołach na obszarach wiejskich i marginalizowanych. W tym sensie **metoda małych kroków** implementuje poradnictwo kariery w tkankę szkoły, jaką jest jej kadra dydaktyczno-administracyjna, a w szczególności nauczyciele przedmiotowi. To innowacyjne podejście odwraca logikę myślenia: poradnictwo kariery służy modernizacji szkoły i właśnie zmiana szkoły (jej zbliżenie do rynku pracy) jest tu celem samym w sobie. W potocznym i mało skutecznym podejściu próbuje się modernizować szkołę na rzecz wdrożenia poradnictwa kariery. Nowe podejście będzie testowane i wdrażane na 3 poziomach funkcjonowania szkoły: programów zajęć i usług dla ucznia, kompetencji kadry dydaktyczno-administracyjnej oraz lokalnej współpracy z otoczeniem w obszarze poradnictwa kariery w ramach Laboratorium Kariery.

Tak rozumiane innowacje **służą** głównie szkole, gdyż celem innowacyjnych interwencji jest modernizacja oferty szkoły. Szkoły zawodowe i ich organy prowadzące (właściciele w przypadku szkół niepublicznych) są zatem **głównym użytkownikiem** innowacyjnych modeli modernizacji oferty edukacyjnej. Jednak uwzględnienie w konstrukcji tych modeli 3 poziomów funkcjonowania szkoły (uczeń, nauczyciel, otoczenie) powoduje, iż grupa użytkowników 27 innowacyjnych narzędzi modernizacyjnych (produktów finalnych) istotnie się rozszerza na cały zakres interesariuszy, tj. uczniów, nauczycieli i instytucji współpracujących ze szkołą. W podobny sposób kompleksowość podejścia rozszerza potencjalną **grupę odbiorców**. W najogólniejszym rozumieniu odbiorcą jest klient szkoły, czyli uczeń korzystający bezpośrednio ze

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

zmodernizowanej oferty edukacyjnej. Zważywszy jednak na modelowe schematy działań angażujące 3 poziomy funkcjonowania szkoły, odbiorcami innowacji stają się sami nauczyciele (podnoszący swoje kwalifikacje) jak też pracodawcy korzystający z nowych kwalifikacji i kompetencji lepiej wykształconych absolwentów szkół zawodowych.

Podstawowym **warunkiem działania innowacji** jest zaangażowanie w opracowany schemat działania odpowiedniej grupy użytkowników. W podejściu kompleksowym, wdrażającym cały model (DSK, MES lub DOZ) kluczowe jest zaangażowanie uczniów, nauczycieli i otoczenia szkoły w zintegrowane działania na 3 poziomach funkcjonowania szkoły. Zaangażowanie to jest możliwe tylko wtedy, gdy zaproponowane schematy działania oraz związane z nimi narzędzia (produkty finalne) dostosowane będą do potrzeb poszczególnych grup użytkowników. Dostosowanie tych narzędzi i schematów działania do potrzeb użytkowników będzie efektem testowania zaprojektowanego zgodnie z zasadą **empowerment** z udziałem potencjalnych odbiorców i użytkowników: uczniów, nauczycieli i lokalnych instytucji w trzech różnych szkołach (adekwatnie do kluczowych branż podlaskiej gospodarki). Teoretyczne i praktyczne zakotwiczenie innowacji w rzeczywistości społeczno-gospodarczej (środowisko szkolne – kluczowe branże gospodarki) jest warunkiem jej działania. **Efekt**em tak zastosowanych innowacji jest więc zbliżenie szkoły do rynku pracy. Modernizacja oferty edukacyjnej, polegająca na dostosowaniu kształcenia do potrzeb rynku pracy jest wymiernym i mierzalnym wskaźnikiem tego zbliżenia.

Elementem tak zdefiniowanej innowacji jest **model modernizacji** oferty edukacyjnej. Zważywszy na 3 obszary problemowe opisane w uzasadnieniu, w projekcie wypracowane zostaną 3 modele modernizacji oferty edukacyjnej szkoły zawodowej z zastosowaniem elementów DSK, MES lub DOZ. Każdy z tych modeli składać się będzie z 3 schematów działania (na poziomie ucznia, szkoły i otoczenia szkoły) z wykorzystaniem 3 narzędzi modernizacyjnych (produktów finalnych) projektu. Reasumując produktem finalnym innowacji będą (w zależności od szczegółowości elementu innowacji) **3 modele modernizacji** składające się łącznie z **9 schematów działania** z zastosowaniem łącznie **27 narzędzi** modernizacyjnych.

Opisując **produkt finalny** na najbardziej szczegółowym poziomie narzędzi, można wymienić 27 narzędzi służących do praktycznej modernizacji oferty edukacyjnej w trzech obszarach problemowych:

- **DSK:** W zakresie uwzględnienia w procesie edukacji zawodowej umiejętności kształtowanych na nowoczesnym warsztacie pracy lokalnych pracodawców opracowane, przetestowane, ewaluowane i wdrażane (adekwatnie do wyników ewaluacji) będą: Wzór testu badającego luki kompetencyjne DSK (1); Program szkolenia Nauczycieli Praktycznej Nauki Zawodu z DSK (2); Wzór rekomendacji programowych DSK (3); Wzór ankiety audytu DSK (4); Wzór karty potrzeb szkoleniowych DSK (5); Program szkolenia KDA z DSK (6); Program 5 spotkań koalicji DSK (7); Wzór karty potrzeb Lokalnej Koalicji DSK (8) oraz Wzór strategii współpracy na rzecz DSK (9)
- **MES:** W zakresie uwzględnienia w edukacji zawodowej potwierdzania kwalifikacji dla zadań zawodowych: Wzór ankiety wydzielającej moduły MES (10); Program szkolenia NPNZ z MES (11); Wzór rekomendacji programowych MES (12); Wzór ankiety audytu MES (13); Wzór karty potrzeb szkoleniowych MES (14); Program szkolenia KDA z MES (15); Program 5 spotkań koalicji MES (16); Wzór karty potrzeb LK MES (17) oraz Wzór strategii współpracy na rzecz MES (18)
- **DOZ:** W zakresie uwzględnienia w procesie edukacji zawodowej umiejętności rynku pracy: Wzór ankiety wydzielającej moduły DOZ (19); Program szkolenia NPNZ z DOZ (20); Wzór rekomendacji programowych DOZ (21); Wzór ankiety audytu DOZ (22); Wzór karty potrzeb szkoleniowych DOZ (23); Program szkolenia KDA z DOZ (24); Program 5 spotkań LK DOZ (25); Wzór karty potrzeb LK DOZ (26) oraz Wzór strategii współpracy na rzecz DOZ (27)

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

IV. PLAN DZIAŁAŃ W PROCESIE TESTOWANIA PRODUKTU FINALNEGO

- Czy przedstawiony sposób testowania gwarantuje rzetelność testu produktu finalnego?

Testowanie opisanych 27 narzędzi modernizacyjnych realizowane będzie w 3 rodzajach szkół, adekwatnie do zdiagnozowanych kluczowych branż podlaskiej gospodarki. **Dobór grupy** użytkowników i odbiorców odzwierciedlony zostaje w ten sposób w trzech profilach zawodowych szkół, gwarantujących reprezentację uczniów, nauczycieli i przedsiębiorców (lokalnych instytucji) związanych z:

- ⚙️ **sektorem metalowo-drzewnym** (Zespół Szkół Mechanicznych w Białymstoku w zakresie branży metalowej oraz Zespół Szkół w Wojewodzinie w zakresie branży budowlanej i stolarskiej),
- ⚙️ **sektorem przetwórstwa rolno-spożywczego** (Zespół Szkół Gastronomicznych w zakresie przetwórstwa spożywczego oraz Technikum Rolnicze przy Zespole Szkół w Wojewodzinie)
- ⚙️ **sektorem turystycznym** (Zespół Szkół Gastronomicznych w zakresie kucharza małej gastronomii i kelnera oraz Technikum Hotelarskie przy Zespole Szkół w Wojewodzinie).

Dobór branżowy (otoczenia) szkół **gwarantuje rzetelność testu** w zakresie modernizacji oferty edukacyjnej z uwzględnieniem potrzeb i specyfiki kluczowych branż podlaskiej gospodarki. W zakresie testowania rozwiązań lokalnej współpracy, dobór ten gwarantuje **reprezentatywną grupę podlaskich przedsiębiorców**.

Wybór szkół uwzględnia też trafny **dobór uczniów** biorących udział w teście. Profil wybranych szkół oraz lokalizacja świadczonych usług powoduje, iż w teście reprezentowane będą następujące kryteria uczniów:

- ⚙️ **szkoła z przewagą mężczyzn** (Zespół Szkół Mechanicznych w Białymstoku wybierany jest przede wszystkim przez chłopców, zainteresowanych zawodami technicznymi i mechanicznymi)
- ⚙️ **szkoła z przewagą kobiet** (Zespół Szkół Gastronomicznych wybierany jest przede wszystkim przez dziewczęta zainteresowane zawodami związanymi z obsługą klienta)
- ⚙️ **szkoła na obszarach wiejskich** (Zespół Szkół w Wojewodzinie to typowa szkoła na obszarach wiejskich charakteryzująca się zarówno wysokim udziałem uczniów oraz nauczycieli zamieszkałych na wsi)

Dobór kadry szkolnej biorącej udział w procesie testowania **gwarantuje rzetelność testu** w zakresie uwzględnienia wszystkich poziomów i obszarów zarządzania placówką edukacyjną:

- ⚙️ **nauczyciele praktycznej nauki zawodu** biorący udział w opracowaniu rekomendacji programowych oraz szkoleniach podnoszących kwalifikacje (dostosowanie narzędzi do specyficznych potrzeb tych nauczycieli oraz ich możliwości edukacyjnych)
- ⚙️ **pedagodzy, psychologzy szkolni oraz doradcy zawodowi** realizujący audyt szkoły oraz badania potrzeb szkoleniowych (uwzględnienie aspektów doradczych w narzędziach)
- ⚙️ **dyrekcja i kadra administracyjna** zaangażowana w opracowanie strategii lokalnej współpracy oraz rekomendacji programowych (zwiększenie możliwości wdrożeniowych wypracowanych narzędzi)

Kluczowym momentem testowania jest zastosowanie procedur **gwarantujących zaangażowanie** w realizację projektu wymienionych grup użytkowników. Dlatego też w projekcie na etapie opracowania wstępnych wersji produktów finalnych oraz ich testowania przewidziano zaangażowanie nauczycieli, doradców i administracji szkoły w formie **zespołów zadaniowych** finansowanych z budżetu projektu, których celem jest wykonanie kolejnych etapów testowania, wraz z opracowaniem rekomendacji wdrożeniowych. Zasada ta zgodnie z ideą **empowerment** gwarantuje **wysoką trafność opracowanych narzędzi**, gdyż w

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

proces ich przygotowania, testowania i opiniowania zaangażowani zostaną przedstawiciele potencjalnych użytkowników i odbiorców. Drugim elementem strategii testowania **gwarantującym ciągły udział** użytkowników przez cały cykl projektu jest harmonogram kolejnych zadań w ramach poszczególnych Laboratoriów, rozpisany przez cały rok testowania narzędzi. Finansowanie zespołów zadaniowych w kolejnych cyklach testowania zapewni udział reprezentantów użytkowników przez cały okres testowania. Strategia angażowania grup docelowych uwzględniona była już na etapie organizacji i prowadzenia badań jakościowych, przez co przyszli użytkownicy stali się ekspertami i opiniodawcami przygotowujących narzędzi na etapie identyfikacji barier i potrzeb wdrożeniowych. Podejście takie gwarantuje **zaangażowanie merytoryczne** współautorów w dalszy proces realizacji projektu. Główne działania promocyjne projektu, w mediach lokalnych, dotyczące prezentacji obszarów problemowych i potrzeb modernizacji oferty edukacyjnej realizowane były z perspektywy szkoły zaangażowanej w I etapie projektu do przyszłego prowadzenia laboratorium testującego. **Promocja szkoły jako ośrodka eksperckiego** innowacji i jej udział w zakresie upowszechniania wypracowanych rozwiązań gwarantuje naturalną i oddolną **motywację do udziału w projekcie**.

Powyższe procedury i strategie gwarantują rzetelność testowania związaną z reprezentatywnym doborem użytkowników oraz ich zaangażowaniem i udziałem w całym cyklu życia projektu. Udział szkół w procesie upowszechniania wypracowanych produktów wpłynie na **wiarygodność i skuteczność mainstreamingu**.

W ramach testowania w 3 szkołach zorganizowane zostaną 3 **Laboratoria**, w których opracowane zostaną i zweryfikowane wszystkie narzędzia (produkty finalne) projektu, według następujących **etapów**:

- ⚙️ **Opracowanie narzędzi** typu „bilans otwarcia” (ankiety potrzeb, ankiety audytu, programy współpracy) przez zespoły ekspertów powołane spośród pracowników szkoły
- ⚙️ **Testowanie** narzędzi typu „metody pracy” w trakcie zajęć z uczniami, szkoleń dla kadry oraz spotkań lokalnych koalicji w każdym z 3 obszarów problemowych
- ⚙️ **Rekomendacje** wdrożeniowe i **opisy produktów finalnych** na podstawie wyników testowania przez użytkowników testujących narzędzia

Powyższe etapy testowania uwzględniają **naturalny bieg procesu modernizacyjnego** w dowolnej instytucji, który rozpoczyna się od diagnozy stanu wyjścia, testowania kluczowych metod odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby oraz opracowanie rekomendacji wdrożeniowych i opisu finalnych produktów. W ten sposób przetestowane zostaną nie tylko poszczególne narzędzia, ale cały proces modernizacyjny. Proces opracowania rekomendacji wdrożeniowych jest w tym przypadku kluczowym **narzędziem monitorowania testu**. Użytkownicy wstępnych wersji produktów (narzędzi) zgodnie z założonym wzorem sprawozdania opisywać będą na bieżąco wszelkie bariery i sukcesy diagnozowane w procesie testowania oraz rekomendacje dotyczące weryfikacji i zmiany wersji produktu. Testowane narzędzie będzie więc **modyfikowane** w trakcie eksperymentu na podstawie oceny informacji zwrotnej przez koordynatora merytorycznego każdego Laboratorium. W przypadku, gdy Koordynator Laboratorium we współpracy z zespołem testującym nie będzie w stanie wprowadzić skutecznych modyfikacji narzędzia lub schematu działania, cały model omawiany będzie na forum Grupy Sterującej z zaangażowaniem ekspertów zewnętrznych z grona instytucji tworzących lokalną koalicję na rzecz danego modelu. **Angażowanie ekspertów zewnętrznych** do weryfikacji i modyfikacji testowanego narzędzia w trakcie testowania zwiększa wiarygodność i rzetelność testu oraz wykorzystuje **efekt synergii** poprzez wykorzystanie potencjału użytkowników zaangażowanych w projekt na innych poziomach funkcjonowania szkoły (otoczenie szkoły).

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

V. SPOSÓB SPRAWDZENIA, CZY INNOWACJA DZIAŁA

- o Czy planowane podejście do monitoringu w fazie testowania i ewaluacji skuteczności produktu gwarantuje rzetelność oceny produktu finalnego?

Opracowany na potrzeby realizacji projektu system monitoringu i ewaluacji zawiera szczegółowy opis planowanych działań w zakresie monitoringu w fazie testowania i ewaluacji skuteczności produktów finalnych. W trakcie testowania prowadzona będzie **ocena realizowanych zadań w kontekście założonych celów projektu oraz ocena skuteczności i jakości wypracowanych produktów finalnych**. Zaprojektowany na potrzeby projektu model kontroli etapu testowania zagwarantuje właściwy nadzór nad realizacją zaplanowanych działań, zapewni zebranie odpowiednich danych i informacji zwrotnych z testów, które w połączeniu z wynikami **ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej** zostaną wykorzystane do analizy faktycznych efektów testowanych produktów.

Działania testujące będą prowadzone w trzech obszarach w ramach Laboratorium Programów i Metod Nauczania, Laboratorium Potwierdzania Kwalifikacji i Laboratorium Kariery, gdzie przewidziane zostały takie obszary oceny jak:

- zgodność realizacji poszczególnych etapów zadania z zaplanowanym harmonogramem,
- trafność badań i analiz w zakresie luk kompetencyjnych, modułów MES i DOZ,
- trafność audytów prowadzonych w szkołach
- uniwersalność testowanych rozwiązań i możliwości szerszych zastosowań
- zgodność wstępnych wersji produktów finalnych z celami projektu.

Do ich oceny wykorzystane zostaną między innymi następujące narzędzia:

- wyniki egzaminów przed rozpoczęciem i po zakończeniu praktycznej nauki zawodu w ramach Laboratorium Programów i Metod Nauczania,
- wyniki egzaminów MES, testy wiedzy przed i po zakończeniu poradnictwa indywidualnego DOZ,
- ankiety oceniające testowane rozwiązania w ramach trzech Laboratoriów,
- listy obecności na szkoleniach i warsztatach oraz sprawozdania z realizacji usług doradczych,
- karty pracy nauczycieli i doradców,
- dzienniki zajęć z realizowanych szkoleń i warsztatów,
- raporty z wizyt monitorujących na szkoleniach, warsztatach i spotkaniach Lokalnych Koalicji.

Podstawowym narzędziem służącym do pozyskiwania niezbędnych informacji zwrotnych będą **okresowe sprawozdania z prac Laboratoriów** przedstawiane członkom Grupy Zarządzającej przez Koordynatorów Merytorycznych poszczególnych Laboratoriów z częstotliwością co najmniej miesięczną. Analiza wszystkich wymienionych powyżej instrumentów monitoringu oraz rekomendacje wynikające z raportów okresowych stanowić będą podstawę do oceny procedur testowania oraz ich oraz ewentualnych korekt, wraz z korektami dotyczącymi samych produktów finalnych. Permanentny monitoring zapewni właściwą kontrolę nad wszystkimi zaplanowanymi działaniami testującymi. Przygotowanie raportów poprzedzone zostanie spotkaniami z użytkownikami i odbiorcami zaangażowanymi w proces testowania, W oparciu o zebrany materiał zespół nadzorujący realizację danego Laboratorium będzie mógł na bieżąco korygować wstępne

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

wersje produktów finalnych oraz dalszy przebieg etapu testowania po wcześniejszym zatwierdzeniu przez członków Grupy Zarządzającej. W połowie fazy testowania na posiedzeniu Grupy Zarządzającej, na którą zaproszeni zostaną użytkownicy i odbiorcy testu, przedstawione zostaną wstępne raporty z dotychczasowego funkcjonowania trzech Laboratoriów, w oparciu o które podjęte zostaną decyzje o ewentualnych zmianach metod testowania lub założeń w metodologii rezultatów.

Po rocznym etapie testowania produktów finalnych przeprowadzona zostanie ich **wewnętrzna i zewnętrzna ewaluacja** z zastosowaniem nowoczesnych metod oceny efektywności skierowanej do uczestników i odbiorców testu. **Zastosowanie procedury równoległej oceny produktów finalnych** przez ekspertów wewnętrznych i zewnętrznego ewaluatora gwarantować będzie rzetelność oceny wypracowanych produktów finalnych, zapewni jednocześnie odpowiednią dokładność i obiektywizm procesu ewaluacji oraz procesu testowania, jak też uzyskanych w trakcie rekomendacji wdrożeniowych.

Ewaluacja wewnętrzna procesu testowania prowadzona będzie przez Koordynatora Merytorycznego Ewaluacji ze wsparciem całego zespołu projektowego. Podstawowym przedmiotem ewaluacji wewnętrznej, skierowanej do uczestników procesu testowania, będzie sprawdzenie rzetelności i trafności wypracowanych w fazie testowania rekomendacji programowych produktów finalnych w każdym Laboratorium. W ramach działania przeprowadzone zostaną **badania ilościowe** w trzech obszarach problemowych (DSK, MES, DOZ) skierowane do grupy 20 odbiorców i 5 uczestników testu przy zastosowaniu metody **Computer Assisted Telephone Interview (CATI)**. Dodatkowo 50 użytkowników testu w obszarze DSK i DOZ oraz 10 w obszarze MES weźmie udział w badaniu ilościowym metodą **Computer Assisted Web Interview (CAWI)**. Przeprowadzone powyższymi metodami badania pozwolą ocenić testowane rozwiązania w zakresie każdego obszaru problemowego. Na zakończenie procesu ewaluacji w celu sformułowania ostatecznych rekomendacji wdrożeniowych na rzecz walidacji produktów finalnych przeprowadzone zostaną **badania jakościowe** metodą **Focus Group Interview (FGI)** w każdym obszarze problemowym, oddzielnie dla użytkowników i odbiorców testu.

Zgodnie z zasadami realizacji projektu innowacyjnego testującego przeprowadzona zostanie analiza rzeczywistych efektów testowanych produktów finalnych za pomocą obowiązkowej **ewaluacji zewnętrznej**. Zostanie ona zlecona wyłonionej zgodnie z zasadą konkurencyjności w PO KL firmie zewnętrznej, z zastosowaniem merytorycznych kryteriów wyboru oferty (kompleksowości zaproponowanych przez wykonawcę narzędzi oceny). Proces ewaluacji zewnętrznej będzie prowadzony wg kryteriów: trafności, efektywności, skuteczności oddziaływania, trwałości efektów – dobranych działań w stosunku do określonych w projekcie celów. Do oceny innowacyjności wypracowanych rozwiązań wykorzystane zostaną analizy wszystkich produktów projektu, pogłębione analizy wybranych odbiorców i użytkowników produktów, biorących udział w fazie testowania, analizy raportów oraz zgromadzonych danych ilościowych i jakościowych. Po zakończeniu ewaluacji zewnętrznej powstanie raport ewaluacyjny składający się z dwóch części: stan początkowy (raport otwarcia) oraz ewaluacja końcowa ex post, określająca skuteczność działań w projekcie w odniesieniu do realizacji wszystkich założonych celów. Wyniki przeprowadzonej ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej stanowiąc będą podstawę dla Grupy Zarządzającej do rekomendowania produktów finalnych do dalszej walidacji, upowszechniania i mainstreamingu oraz opracowania Podręcznika wdrożeniowego dotyczącego zmodernizowanej oferty edukacyjnej.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

VI. STRATEGIA UPOWSZECHNIANIA

- o Czy właściwie zdefiniowano grupy docelowe i działania w ramach strategii upowszechniania?

Celem działań upowszechniających jest zwiększenie wiedzy ogólnej na temat zalet produktów innowacyjnych służących modernizacji oferty kształcenia oraz ich zastosowania i wdrożenia wśród interesariuszy kształcenia zawodowego w regionie. Jednocześnie właściwie przeprowadzony proces upowszechniania przyczyni się do efektywnej realizacji działań mających na celu włączenie produktów finalnych w praktykę szkół zawodowych oraz otoczenia szkół zawodowych. To natomiast przyczyni się do ułatwionego wdrażania wypracowanych rozwiązań w nurt polityki edukacyjnej w powiązaniu z potrzebami regionalnego rynku pracy. Właściwie przeprowadzony proces upowszechniania przyczyni się do ułatwionych działań na rzecz włączenia produktów finalnych w ofertę kształcenia zawodowego, poprzez modernizację oferty w powiązaniu z potrzebami regionalnego rynku pracy (współdziałanie szkół, przedsiębiorstw, instytucji decyzyjnych).

W grupach odbiorców działań upowszechniających należy wskazać co najmniej trzy **grupy docelowe** projektu (odbiorców i użytkowników produktów) oraz szeroko rozumianą opinię publiczną – mieszkańców województwa podlaskiego. Działania upowszechniające skierowane zostaną zatem do uczniów i słuchaczy szkół zawodowych, kadr dydaktyczno-administracyjnych szkół zawodowych, instytucji otoczenia szkół. Uzasadnieniem wyboru tych grup jest fakt, iż będą oni wiarygodnymi nadawcami komunikatów informujących o zaletach i wadach produktów.

W wyżej wspomnianych trzech grupach znajdują się odbiorcy i użytkownicy zwalidowanych produktów a wśród nich decydenci instytucji edukacyjnych w kraju: Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej oraz województwie: Podlaskie Kuratorium Oświaty, Departament Edukacji Urzędu Miasta Białegostoku oraz Łomży i Suwałk, 14 Starostw powiatowych - właściwe wydziały zajmujące się edukacją, co najmniej 14 szkół zawodowych (po 1 w powiecie) wraz z kadrą i uczniami oraz rodzicami i opiekunami prawnymi uczniów, Centra Kształcenia Ustawicznego (Białystok, Łomża Suwałki) oraz Placówki Doskonalenia Nauczycieli - CEN (Białystok, Łomża Suwałki), instytucje szkoleniowe (zgodnie z rejestrem WUP), podlascy przedsiębiorcy (ze szczególnym uwzględnieniem kluczowych sektorów województwa: metalowo-drzewnego, turystycznego oraz rolno-spożywczego), publiczne służby zatrudnienia: Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku z oddziałami terenowymi w Łomży i Suwałkach, 14 Powiatowych Urzędów Pracy, agencje zatrudnienia (szczególnie agencje doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego), organizacje pracodawców (Podlaski Klub Biznesu, Izba Przemysłowo-Handlowa w Białymstoku, Podlaskie Stowarzyszenie Właścicielek Firm, Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości, Podlaski Związek Pracodawców), organizacje pozarządowe, w tym zarządzające klastrami metalowym, spożywczym i turystycznym na Podlasiu. Ważną rolę w zakresie planowania działań upowszechniających odgrywać będzie Instytucja Pośrednicząca – będąca ambasadorem wypracowanych rozwiązań (RST, KST) oraz Krajowa Instytucja Wspomagająca POKL.

Plan działań zakłada upowszechnienie treści konkretnym adresatom za pomocą wskazanych form komunikacji. Celem pozyskania właściwych osób i instytucji kluczowych w procesie upowszechniania przygotowana zostanie dokładna informacja o produktach innowacyjnych. Treść komunikatów odpowiadać będzie na potrzeby i oczekiwania odbiorców i użytkowników zwalidowanych produktów.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

Komunikaty skierowane do odbiorców i użytkowników dotyczyć będą dokładnych informacji o produktach finalnych projektu. Będą wskazywały korzyści płynące z zastosowania produktów innowacyjnych tj. oferty programu szkoleniowo-doradczego w zakresie stosowania elementów Dualnego Systemu Kształcenia, Modułowego Systemu Kształcenia, Doradztwa i Orientacji Zawodowej. Będą informowały na czym polega skuteczność produktu, w jaki sposób odpowiadają na istniejące problemy oraz jak mogą zostać wykorzystane w szerszej skali przez inne podmioty. W szczególności komunikaty złożone będą z następujących **treści**:

- 🔧 metody badania potrzeb, barier i potencjałów związanych z wdrażaniem elementów Dualnego Systemu Kształcenia (DSK), Metod Potwierdzania Kwalifikacji (MES), Doradztwa i Orientacji Zawodowej (DOZ),
- 🔧 sposoby weryfikacji potrzeb szkoleniowych w zakresie przygotowanie kadr do wdrażania elementów innowacyjnych DSK, MES, DOZ;
- 🔧 sposoby wdrażania elementów DSK, MES, DOZ w oparciu o rekomendacje programowe; wzór ankiety audytu programy szkoleniowe dla kadr, spotkania koalicji przedstawicieli szkół i ich otoczenia
- 🔧 sposoby przygotowania ucznia/szkoły/przedsiębiorcy do korzystania z elementów modelu DSK, DOZ, MES, poprzez wspólnie korzystanie z zalet lokalnych koalicji
- 🔧 z kim i w jaki sposób szkoła prowadzić może lokalną współpracę, przygotować i wdrożyć lokalną strategię działania z wykorzystaniem środków UE

W ramach upowszechniania powyższych treści zostaną wykorzystane następujące **narzędzia upowszechniania** (instrumenty i kanały komunikacyjne):

- 🔧 zaangażowanie dziennikarzy mediów lokalnych i regionalnych do współpracy celem dotarcia z informacjami do szerokiego odbiorcy (produkcja i emisja spotów reklamowych w regionalnym paśmie TVP Białostok poświęconych ofercie kształcenia zawodowego, publikacja cyklu artykułów w gazecie lokalnej poświęconych upowszechnianiu produktów finalnych, publikacja książkowa „Innowacyjne metody modernizacji oferty edukacyjnej”
- 🔧 zaangażowanie potencjalnych użytkowników poprzez ich udział w 14 szkoleniach praktycznych oraz 3 seminariach przyjmujących strategię i plany działań na rzecz wdrażania DSK, MES, DOZ,
- 🔧 zaangażowanie potencjalnych użytkowników poprzez ich udział w badaniach ewaluacyjnych
- 🔧 Konferencja podsumowująca projekt z udziałem odbiorców i użytkowników oraz mediów upowszechniająca wszystkie produkty finalne i dobre praktyki
- 🔧 Strona WWW projektu jako źródło wiedzy o działaniach oraz produktach finalnych projektu

Plan działań upowszechniających jest zgodny z harmonogramem przyjętym we wniosku o dofinansowanie. Wymienione powyżej działania upowszechniające prowadzone będą adekwatnie do faz projektu innowacyjnego – począwszy od fazy testowania i będą stanowiły wprowadzenie do działań przewidzianych w fazie mainstramingu mających wpływ na kształtowanie regionalnej polityki edukacyjnej.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

VII. STRATEGIA WŁĄCZANIA DO GŁÓWNEGO NURTU POLITYKI

- Czy właściwie zdefiniowano grupy docelowe i działania w ramach strategii włączania do głównego nurtu?
- Czy proponowane działania gwarantują skuteczność włączania do głównego nurtu polityki?

Zgodnie z założeniami Poradnika dla Projektów Innowacyjnych celem mainstreamingu będzie próba włączenia wypracowanych innowacyjnych narzędzi modernizacji oferty edukacyjnej w praktykę społeczną. Narzędzia modernizacji oferty edukacyjnej są przedmiotem typowym dla upowszechniania, których nie można włączać, jako takich, w główny nurt polityki. Modelowe schematy działania wykorzystujące te narzędzia, są przedmiotem typowych działań upowszechniających realizowanych na poziomie poszczególnych użytkowników, w wybranym obszarze funkcjonowania szkoły.

Przyjmując **szeroką definicję głównego nurtu polityki**, jako polityki lokalnej wyrażonej w dokumencie strategicznym niezależnie od poziomu lokalności (Europa, państwo, region, województwo, miasto, gmina czy wreszcie szkoła), można przyjąć, iż przedmiotem włączania do głównego nurtu polityki (praktyki) szkoły, w ramach strategii rozwoju szkoły (**programu rozwojowego**) może być model modernizacji oferty edukacyjnej, w jednym z dowolnych obszarów problemowych. W tej sytuacji najniższym i **najbardziej szczegółowym celem włączania** do nurtu polityki, jest uwzględnienie wypracowanego modelu modernizacji (wraz z 3 schematami działań i 9 narzędziami) w programie rozwojowym szkoły, **poprzez uchwałę Rady Pedagogicznej**. Procedury włączania w tym zakresie będą przedmiotem szkoleń kierowanych do kadry administracyjnej szkoły po zakończeniu ewaluacji finalnych produktów.

Na wyższym poziomie ogólności nurtu polityki należy wskazać lokalną współpracę instytucji funkcjonujących **w otoczeniu szkoły**. W tym przypadku celem włączania jest wypracowanie i **przyjęcie wspólnej strategii działania** w ramach **Lokalnej Koalicji** na rzecz wybranego obszaru problemowego. Działanie takie, jako kluczowe działanie włączania w główny nurt polityki przewidziano w projekcie zarówno na etapie upowszechniania i mainstreamingu (organizacja seminariów przyjmujących lokalne strategie działania w udziałem instytucji rynku pracy i lokalnych przedsiębiorców działających w otoczeniu szkoły) oraz, co najważniejsze, na etapie testowania narzędzi modernizacyjnych. W każdym obszarze problemowym uwzględniono bowiem kontekst otoczenia szkoły, jako najszerszy poziom funkcjonowania szkoły. Dlatego też w poszczególnych Laboratoriach testujących (w 3 szkołach biorących udział w projekcie na tym etapie) opracowane zostaną narzędzia zmierzające do wypracowania i przyjęcia wspólnej strategii działania. Zastosowano w ten sposób **efekt synergii** działań, gdzie część produktów finalnych staje się **kluczowym narzędziem mainstreamingu** pozostałych produktów projektu.

Wyższe poziomy włączania w główny nurt polityki (dokumenty strategiczne miasta, regionu czy państwa) nie są obszarem planowanych działań, jednak będą uwzględnione w typowych działaniach promocyjnych i informacyjnych (konferencje, publikacje, podręczniki wdrożeniowe) kierowanych do **decydentów**, urzędników i polityków zaproszonych do udziału w seminariach i konferencjach podsumowujących projekt. **Dobór decydentów - mainstreaming wertykalny** - uwzględniać będzie w tym przypadku zarówno organy prowadzące szkoły, jak i urzędy i instytucje mające realny wpływ na kształtowanie polityki regionalnej. Charakter innowacyjności zastosowanej w projekcie (przesunięcie akcentu z metod edukacyjnych na metody modernizacji) nie wymaga rozwiązań o charakterze legislacyjnym związanych na przykład z minimum programowym czy zarządzania placówką oświatową. Dlatego też działania w zakresie mainstreamingu i lobbingu nie będą kierowane do urzędników na poziomie urzędów centralnych i

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

ministerstw a skupiać się będą na polityce regionu i związanej z nią administracji samorządowej. Z powyższego wynika, iż głównym obszarem włączania wypracowanych innowacji w nurt polityki lokalnej jest **funkcjonowanie szkoły w otoczeniu**, dlatego też działania związane z tym procesem włączania podjęte zostały jeszcze w I etapie realizacji projektu. **Szkoła i jej promocja jako ośrodka innowacji** w mediach lokalnych na etapie badań jakościowych rozpoczyna proces włączania modeli w funkcjonowanie szkół biorących udział w projekcie. Przedstawiciele 3 szkół we współpracy z liderami lokalnych instytucji rynku pracy i przedsiębiorców rozpoczęli analizę problemów na zasadzie konsultacji społecznej z przyszłymi uczestnikami lokalnych porozumień. Dlatego też w trakcie badań jakościowych obok barier, deficytów i trudności diagnozowane były także **potrzeby i potencjał współpracy uczestników** badań jakościowych. Etap ten uprzedza i rozpoczyna dalsze działania mainstreamingowe w projekcie, przygotowując grunt do naturalnej współpracy na rzecz obszaru problemowego. Badania te (konsultacje społeczne) przeprowadzone były z aktywnym udziałem lub w siedzibie szkół biorących udział w testowaniu szczegółowych narzędzi modernizacyjnych. W szkołach tych prowadzone będą (testowane) cykliczne spotkania z udziałem instytucji lokalnych działających w otoczeniu tych szkół, przez co **budowane będzie realne partnerstwo** przygotowywane do przyjęcia wspólnie wypracowanej strategii działania. W ostatnim etapie projektu, po pozytywnej ewaluacji wypracowanych narzędzi, schematów i modeli w formie uroczystych i medialnych seminariów przyjęte zostaną **strategie działania** lokalnych kolacji, uwzględniających możliwości przygotowania projektów modernizacyjnych dla szkoły (oraz innych szkół) w ramach środków UE kierowanych do oświaty. Naturalną konsekwencją przyjęcia strategii działania lokalnej koalicji będzie **implementacja modeli na poziomie szkoły** poprzez dokument strategiczny (nurt polityki), jakim jest **program rozwojowy szkoły** przyjęty w drodze uchwały rady pedagogicznej. Szkolenia dla kadry szkoły użytkującej przyjęte modele zrealizowane na etapie testowania programów szkoleń, zwiększą możliwości praktycznego zastosowania tych modeli przez nauczycieli nie biorących bezpośredniego udziału w testowaniu poszczególnych narzędzi na najniższym poziomie usług dla ucznia.

Ścieżka włączania w politykę szkoły – mainstreaming horyzontalny - będzie głównym obszarem działań wdrożeniowych w ostatnim etapie projektu, w ramach których przeszkolonych zostanie 140 nauczycieli zatrudnionych w 14 szkołach na terenie wszystkich 14 powiatów ziemskich województwa podlaskiego z udziałem 42 przedstawicieli 14 instytucji z otoczenia szkoły (po jednym przedstawicielu PUP, NGO i MŚP) z terenu każdego powiatu. Przedmiotem szkolenia, oprócz prezentacji wypracowanych produktów (narzędzi, schematów działania i modeli modernizacji) uczestnicy zachęceni będą poprzez **Dobłą Praktykę** 3 szkół biorących udział w projekcie do uwzględnienia modeli w programach rozwojowych własnych szkół. Optymalnym efektem włączania w nurt polityki na poziomie szkół, będzie uwzględnienie wypracowanych innowacji w programach rozwojowych szkół wszystkich powiatów województwa podlaskiego (dostęp do innowacji wszystkich mieszkańców województwa). Szczególnym **instrumentem włączania** w programy rozwojowe szkół może być w tym przypadku **projekt** w formie programu rozwojowego szkoły lub modernizacji oferty edukacyjnej współfinansowany ze środków UE w ramach priorytetu IX Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, lub innych programów o podobnym obszarze wsparcia. **Publikacje**, raporty z badań, opisy produktów finalnych oraz podręcznik wdrożeniowy będą reprezentowane na seminariach, spotkaniach, konferencjach poświęconych problematyce kształcenia zawodowego i modernizacji oferty edukacyjnej organizowanych poza działaniami projektu także przez inne instytucje, w szczególności gdy realizowane będą z udziałem decydentów.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

VIII. KA MIENIE MIŁOWE II ETAPU PROJEKTU

Strategia wdrażania innowacji dotyczy etapu testowania wstępnych wersji produktów finalnych jak też ich ewaluacji, poddania walidacji, opracowania finalnych wersji produktów i ich upowszechniania. W związku z tym kamienie milowe II etapu projektu dotyczyć będą punktów, które podsumowują określone w harmonogramie zadanie projektu. Wystąpienie kamienia milowego wiązać się będzie z dalszymi decyzjami odnośnie realizacji projektu. W związku z tym przewiduje się wystąpienie następujących, kluczowych zdarzeń w projekcie:

- ⚙️ **Opracowanie wstępnych wersji 27 produktów finalnych** - opracowanie w 1-2 miesiącu funkcjonowania laboratoriów (wykonanie: kwiecień 2011).
- ⚙️ **Opracowanie rekomendacji wdrożeniowych i opisów 27 produktów finalnych.** Opisy opracowane zostaną w 11-12 miesiącu funkcjonowania laboratoriów w efekcie testów przeprowadzonych w 3-10 miesiącu funkcjonowania laboratoriów. Powstaną 3 raporty prezentujące wyniki testowania (wykonanie: marzec 2012).
- ⚙️ **Ewaluacja** 27 produktów finalnych, 9 modeli działania oraz uzyskanie ich pozytywnej walidacji przez ekspertów oraz RST w 6 miesięcy po zakończeniu fazy testowania. W wyniku tych działań przygotowane zostaną rekomendacje wdrożeniowe prezentujące innowacyjne metod modernizacji oferty edukacyjnej (wykonanie: wrzesień 2012).
- ⚙️ **Upowszechnienie** produktów poprzez szkolenia i poradnictwo zawodowe, zawiązywanie koalicji. Realizacja szkoleń oraz poradnictwa zawodowego upowszechniającego produkty finalne wśród szerszych grup użytkowników i odbiorców (wykonanie: październik 2012– marzec 2013).
- ⚙️ **Włączenie** rezultatów projektu w nurt polityki lokalnej poprzez przyjęcie strategii i planów działania (wykonanie: grudzień 2012) oraz w nurt polityki regionalnej poprzez konferencje z udziałem decydentów i dystrybucję publikacji (wykonanie: marzec 2013).

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

IX. ANALIZA RYZYKA

- o Czy analiza ryzyka pozwala na określanie potencjalnych zagrożeń i zaplanowanie działań w celu zmniejszenia ich negatywnych skutków?
- o Czy analiza ryzyka przewiduje właściwe sposoby ograniczania najważniejszych zagrożeń?

Ryzyko związane z poszukiwaniem nowych skutecznych metod rozwiązywania problemów stanowi nieodzowny element realizacji projektów innowacyjnych. Już na etapie planowania projektu Projektodawca uwzględnił sposoby minimalizowania ryzyka w odniesieniu do kluczowych momentów realizacji projektu, związanych z wdrożeniem strategii i walidacją produktów finalnych, pozwalającą na upowszechnienie innowacji. Poniższe zestawienie przedstawia szczegółową analizę najważniejszych zagrożeń, które mogą wystąpić w trakcie testowania i upowszechniania innowacji.

Tab. 1 Analiza ryzyka potencjalnych zagrożeń, które mogą wystąpić na etapie testowania i upowszechniania innowacji.

Potencjalne zagrożenie	Skutki	(1)	(2)	(3)	Działania ograniczające potencjalne zagrożenia
Odrzucenie strategii wdrażania projektu	Brak możliwości dalszej realizacji projektu	1	3	3	Strategie opracowuje zespół doświadczony w walidacji produktów innowacyjnych w ramach PIW EQUAL, który dodatkowo wziął czynny udział w szkoleniu dotyczącym tworzenia i oceny strategii wdrażania innowacji realizowanym przez IP2 z udziałem wybitnych ekspertów w tej dziedzinie, dodatkowo strategia tworzona jest z udziałem członków RST w ramach wielu konsultacji. W przygotowaniu dokumentu zostaną wykorzystane dane z przeprowadzonej diagnozy, co będzie stanowić podstawę uzasadnienia zaplanowanych do wypracowania produktów finalnych.
Wypracowane produkty finalne nie odpowiadające potrzebom użytkowników	Brak zainteresowania produktem i niepowodzenie działań upowszechniających	1	3	3	Produkty wypracowują (na etapie badań ilościowych, jakościowych, opracowania wstępnych wersji produktu finalnego, testowania i ewaluacji) przedstawiciele potencjalnych użytkowników dobrani w sposób reprezentatywny. System monitoringu i ewaluacji przewiduje określony schemat postępowania w trakcie realizowania fazy testowania. Podstawą doprecyzowania produktów finalnych będą informacje zgromadzone w trakcie diagnozy przy wykorzystaniu nowoczesnych metod badawczych.
Produkty finalne negatywnie zwalidowane	Brak możliwości upowszechniania produktów	1	3	3	Produkty finalne nadzoruje zespół doświadczony w walidacji produktów innowacyjnych w ramach PIW EQUAL. Wysoką jakość i skuteczność wypracowanych produktów finalnych zapewni prawidłowo zaplanowana i przeprowadzana faza testowania, obowiązkowa ewaluacja zewnętrzna produktów wsparta ewaluacją wewnętrzną przy wykorzystaniu innowacyjnych narzędzi we wszystkich zidentyfikowanych obszarach problemowych.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

Niskie zainteresowanie szkół zawodowych i instytucji otoczenia szkół w 14 powiatach innow. metodami MOE	Brak możliwości upowszechnienia innowacyjnych metod MOE w całym woj. podlaskim	1	3	3	Utrzymywanie stałej współpracy w trakcie realizacji projektu z Kuratorium Oświaty i organami prowadzącymi szkoły. Wykazanie korzyści wynikających z wdrożenia innowacyjnych metod MOE.
Niskie zainteresowanie pracowników KDA szkoleniami w zakresie innowacyjnych metod podnoszenia kwalifikacji na rzecz MOE	Brak zaplanowanej liczby pracowników KDA objętych szkoleniami	2	2	4	Utrzymywanie stałej współpracy w trakcie realizacji projektu z Kuratorium Oświaty i organami prowadzącymi szkoły. Przekazanie informacji o szkoleniach. Wykazanie korzyści wynikających z udziału w szkoleniach. Dostosowanie terminów i miejsc szkoleń do możliwości uczestników.
Niska motywacja uczniów do skorzystania z sesji poradnictwa zawodowego zgodnego z wypracowanym modelem DOZ	Brak zaplanowanej liczby uczniów objętych ind. poradnictwem zawodowym	2	2	4	Utrzymywanie stałej współpracy z dyrektorami szkół w których będą upowszechniane innowacje. Zmiany postaw uczniów poprzez działania doradców zawodowych w szkołach zawodowych.
Trudności z wypracowaniem strategii i Planów Działań przez Lokalne Koalicje dla DSK, MES i DOZ	Brak strategii i Planów Działań Lokalnych Koalicji dla DSK, MES i DOZ, będących przedmiotem 3 zaplanowanych seminariów	1	3	3	Udział przedstawicieli projektu w spotkaniach roboczych Lokalnych Koalicji i pomoc w wypracowaniu strategii i Planów Działań. Zastosowanie sprawdzonych metod moderowania partnerstw w kierunku przyjęcia wspólnej strategii, odpowiedni dobór uczestników Lokalnych Koalicji i podpisanie listu intencyjnego na początek prac.
Zmiana przepisów prawnych w szczególności w zakresie szkolnictwa zawodowego	Brak możliwości zrealizowania działań upowszechniających wypracowane innowacje	1	3	3	Monitoring stanu prawnego i interpretacja przepisów pod kątem obszarów problemowych i testowanych rozwiązań. Proces monitorowania testów zakłada możliwość korygowania wstępnych wersji produktów finalnych także pod kątem zmieniających się przepisów.
Przestoje w płatnościach i finansowaniu projektu	Utrata płynności finansowej	3	1	3	Odpowiednie ustalenie harmonogramu płatności. Stworzenie marginesu bezpieczeństwa. Stworzenie systemu finansowania zabezpieczającego i kredytowanie projektu.

- (1) Prawdopodobieństwo wystąpienia 3 – wysokie; 2 – średnie; 1 - niskie
 (2) Wpływ ryzyka na realizację projektu 3 – wysoki; 2 – średni; 1 - niski
 (3) Identyfikacja najważniejszych zagrożeń(1) x (2) 9-6 ≥ duże; 4-2 ≥ średnie; 2 < małe

Działania całego Zespołu projektowego będą miały na celu przygotowanie się na wypadek wystąpienia innych nieznanymi na tym etapie realizacji projektu zdarzeń. W tym celu opracowano **system monitoringu i ewaluacji** projektu, który przewiduje okresowy monitoring i ewaluację bieżących działań projektu, z uwzględnieniem potencjalnych ryzyk, których wyniki przedstawiane są w comiesięcznych sprawozdaniach. **Spotkania grupy zarządzającej (GZ)** projektu mają zapewnić przepływ informacji oraz możliwość efektywnego przeciwdziałania nieprzewidzianym wydarzeniom. Wsparcie wszystkich członków GZ zapewnia wysoki potencjał merytoryczny, możliwość podejmowania szybkich decyzji oraz wdrażania rozwiązań przeciwdziałających negatywnym zjawiskom mogącym zagrozić realizacji projektu. **Procedura częstkowej akceptacji** wypracowywanych produktów finalnych oraz regularny monitoring wraz z zaangażowaniem przedstawicieli grup docelowych będą istotnym instrumentem zarządzania ryzykiem w projekcie.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

X. OPIS WSTĘPNYCH WERSJI PRODUKTÓW

- Czy wstępna wersja produktu finalnego jest adekwatna do założeń opisanych w strategii?
- Czy wstępna wersja produktu finalnego może zostać poddana testowaniu?

Na Innowacyjny Produkt **Model modernizacji programów nauczania w zakresie możliwości zastosowania elementów DSK - IP1** składać się będą następujące produkty pośrednie (narzędzia modernizacyjne):

- ⚙️ **Wzór testu badającego luki kompetencyjne DSK. (1)** Ankieta składa się z 10 stron pytań otwartych i zamkniętych, po 5 stron dla ucznia i pracodawcy. W sekcji uczniów zawarto 50 pytań określających wiedzę i kompetencje ucznia z uwzględnieniem specyfiki zawodu, podzielonych na podsekcje: Rynek pracy i zatrudnienie (5 pytań), Przedsiębiorczość (5 pytań), Umiejętności Interpersonalne (5 pytań), Teoria zawodu (20 pytań), Umiejętność obsługi urządzeń (10 pytań), Doświadczenia praktyczne w zawodzie (5 pytań). Sekcja skierowana do pracodawcy uwzględni te same podsekcje, jednak pracodawca określa każdorazowo poziom wiedzy i umiejętności pracowników oraz określa oczekiwany poziom absolwenta szkoły zawodowej w danym obszarze. W każdej podsekcji uwzględniono pytanie otwarte, umożliwiające wskazanie kompetencji nie uwzględnionych w ankiecie.
- ⚙️ **Program szkolenia Nauczycieli Praktycznej Nauki Zawodu z DSK. (2)** konspekt 32 godzin zajęć, 10 stron: teoria i praktyka modernizacji programu nauczania (5 stron), rynek pracy i potrzeby regionalnych pracodawców (1 strona), role poszczególnych nauczycieli i pracowników szkoły (2 strony) oraz opis materiałów szkoleniowych i narzędzi do ćwiczeń (2 strony)
- ⚙️ **Wzór rekomendacji programowych DSK. (3)** Narzędzie niezbędne do modyfikowania programu nauczania na podstawie wyniku testu. 10 stron: role nauczycieli Praktycznej Nauki Zawodu i pracowników rozpisane w tabeli funkcjonalnej (8 stron), wzór uchwały (1 strona) i aneksu do programu rozwojowego szkoły (1 strona)

Zastosowanie narzędzi w świetle założeń strategii:

Zestaw narzędzi umożliwia modernizację programu nauczania z zastosowaniem elementów DSK na najniższym poziomie funkcjonowania szkoły – na poziomie ucznia. Dzięki zastosowaniu narzędzi modyfikowane mogą być usługi edukacyjne poprzez uwzględnienie w nich współpracy z lokalnymi pracodawcami (staże, praktyki, praktyczna nauka zawodu) adekwatnie do zdiagnozowanych potrzeb. Pierwsze narzędzie służy identyfikacji luk kompetencyjnych uczniów szkół zawodowych, dwubiegunowo poprzez konfrontację wiedzy i umiejętności ucznia oraz oczekiwań pracodawcy. Diagnoza luk kompetencyjnych stanowi punkt wyjścia współpracy szkoły zawodowej z pracodawcą, celem dostosowania kompetencji absolwentów do faktycznych oczekiwań pracodawców. Zakłada się, iż dostosowanie to odbywać się będzie z wykorzystaniem elementów DSK z udziałem pracodawcy określającego luki kompetencyjne. Diagnoza luk kompetencyjnych jest punktem wyjścia do dalszych etapów modernizacji oferty edukacyjnej na potrzeby regionalnego rynku pracy, takich jak: przygotowanie kadr dydaktycznych do niwelowania zdiagnozowanych luk kompetencyjnych z użyciem narzędzia drugiego wchodzącego w skład modelu oraz modyfikacji programów nauczania adekwatnie do zdiagnozowanych luk z użyciem narzędzia trzeciego.

Testowanie:

Testowanie narzędzi w Technikum Mechanicznym dla trzech wybranych zawodów z udziałem 3 zespołów nauczycieli, 3 klas i 3 grup pracodawców (po 2 w każdej grupie). Porównane zostaną ze sobą metody oceny istotności kompetencji, metody edukacji nauczycieli oraz poziomy szczegółowości rekomendacji przy czym, rekomendowane będą do wdrażania rozwiązania najbardziej efektywne i najwyżej ocenione w trakcie ewaluacji.

Wdrażanie i Finansowanie

Produkt może być użyty w każdej szkole zawodowej współpracującej z pracodawcami, zarówno w systemie oświaty publicznej jak i kształcenia ustawicznego w niepublicznych instytucjach oświatowych. Narzędzie nie wymaga specjalnego finansowania poza wydatkami na materiały biurowe i koszty administracyjne (dystrybucja ankiet) oraz koszty organizacji szkolenia dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

Na Innowacyjny Produkt **Model przygotowania Kadr Dydaktyczno-Administracyjnych z DSK - IP2** składać się będą następujące produkty pośrednie (narzędzia modernizacyjne):

- **Wzór ankiety audytu DSK. (4)** Narzędzie badawcze i konsultacyjne służące do przeprowadzenia audytu szkoły pod kątem barier i potencjałów związanych z DSK. Ankieta bada uczniów, nauczycieli, rodziców, kadry administracyjne szkoły i otoczenie szkoły. 60 stron, sekcja 1 Uczeń – 10 stron, Sekcja 2 Nauczyciel – 10 stron, Sekcja 3 Rodzice – 10 stron, Sekcja 4 Otoczenie szkoły – 10 stron, Sekcja 5 - Kadry administracyjne Szkoły – 10 stron oraz Sekcja 6 – Tabela rekomendacji i notatki z wywiadów – 10 stron.
- **Wzór karty potrzeb szkoleniowych DSK. (5)** Narzędzie niezbędne do opracowania szczegółowych programów szkoleniowych adekwatnych do potrzeb szkoleniowych, w tym utworzenia zespołów szkoleniowych (podział KDA na grupy robocze). 10 stron w 3 sekcjach – Sekcja 1 – nauczyciele zawodu (5 stron), Sekcja 2 – administracja szkoły (3 strony) oraz Sekcja 3 – Kadry doradcze (2 strony).
- **Program szkolenia KDA z DSK. (6)** Program szkolenia kadr dydaktyczno-administracyjnych szkoły, w szczegółowym zakresie wynikającym z Karty Potrzeb. Uniwersalny wzór programu (16 godzin) ukazuje metody pracy Zespołów Roboczych szkoły. konspekt 16 godzin zajęć, 10 stron: teoria i praktyka wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego (5 stron) rola i funkcje biblioteki szkolnej (1 strona) rola i funkcje pracowni komputerowej i multimedialnej (2 strony) oraz opis materiałów szkoleniowych i narzędzi do ćwiczeń (2 strony)

Zastosowanie narzędzi w świetle założeń strategii:

Zestaw narzędzi umożliwia modernizację oferty edukacyjnej z zastosowaniem elementów DSK na drugim poziomie funkcjonowania szkoły – na poziomie nauczyciela. Dzięki zastosowaniu narzędzi modyfikowane mogą być usługi edukacyjne oraz procesy zarządcze w szkole. Pierwsze narzędzie służy ocenie faktycznych możliwości szkoły wdrożenia elementów DSK zarówno w zakresie kompetencji nauczycieli i kadry administracyjnej jak też zaplecza dydaktycznego, zarządzania szkołą oraz realnych możliwości współpracy z pracodawcami. Ankieta uwzględnia wszystkich interesariuszy szkoły oraz organizuje proces doradczy w ramach audytu (50-100 godzin) w zależności od diagnozowanych barier i potencjałów modernizacyjnych. Kolejne narzędzie wchodzące w skład modelu służy opracowaniu w oparciu o wyniki audytu szczegółowych programów szkoleniowych dla nauczycieli i kadry administracyjnej szkoły w zakresie DSK. Wzorcowy program szkolenia kadry dydaktyczno-administracyjnej szkoły opracowany na podstawie karty potrzeb szkoleniowych to trzeci element opisywanego modelu. Szkolenie dotyczy sposobów implementowania elementów DSK w funkcjonowanie szkoły na różnych poziomach i w różnych obszarach. Szkolenie to ma zatem inne zastosowanie niż program szkolenia nauczycieli praktycznej nauki zawodu uwzględniony w pierwszym modelu, gdzie celem edukacyjnym jest zaprojektowanie metod edukacyjnych niwelowania zdiagnozowanych luk kompetencyjnych.

Testowanie:

Testowanie narzędzi w Technikum Mechanicznym z zaangażowaniem kadr dydaktycznych i administracyjnych oraz wszystkich interesariuszy szkoły. Testowaniu poddana zostanie koncepcja i struktura audytu (zaprojektowane obszary oceny i funkcjonowania szkoły) poprzez porównanie wyników audytu prowadzonych z zastosowaniem różnych ankiet. Kluczowym źródłem informacji zwrotnej z testu będzie jakość uzyskanych wyników oraz opinie osób biorących udział w doradztwie audytu. Porównane też zostaną obszary i sposoby oceniania i opisywanie potrzeb szkoleniowych kadry oraz metody edukacyjne zastosowane w trakcie szkolenia, przy czym, rekomendowane będą do wdrażania rozwiązania najbardziej efektywne i najwyższej ocenione przez pracodawców w trakcie ewaluacji.

Wdrażanie i Finansowanie

Produkt może być użyty w każdej szkole zawodowej współpracującej z pracodawcami, zarówno w systemie oświaty publicznej jak i kształcenia ustawicznego w niepublicznych instytucjach oświatowych. Narzędzia nie wymagają specjalnego finansowania poza wydatkami na materiały biurowe i koszty administracyjne (dystrybucja ankiet) oraz koszty organizacji szkolenia dla kadry szkoły.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

Na Innowacyjny Produkt **Model Lokalnej Koalicji na rzecz DSK - IP3** składać się będą następujące produkty pośrednie (narzędzia modernizacyjne):

- **Program 5 spotkań koalicji DSK. (7)** Narzędzie niezbędne do moderowania prac Lokalnej Koalicji. Program opisuje tematy przewodnie 5 spotkań moderowanych, cele do wypracowania na tych spotkaniach, optymalny skład uczestników, scenariusze rozmów i ćwiczeń, materiały szkoleniowe i ćwiczeniowe. 20 stron w pięciu rozdziałach w formie konspektu 5 zajęć (warsztatów) 4 godzinnych każdy w dwóch sekcjach: funkcje partnerów (2 strony w formie tabeli powiązań) oraz strategia i plan działania (2 strony) w formie harmonogramu działania wraz z opisem materiałów szkoleniowych i ćwiczeń (5 stron)
- **Wzór karty potrzeb Lokalnej Koalicji DSK. (8)** Narzędzie niezbędne do opracowania strategii współpracy i rozwoju Lokalnej Koalicji. Karta określa potrzeby i korzyści wszystkich interesariuszy i tłumaczy te potrzeby na działania projektowe. 5 stron w trzech sekcjach: Kapitał (2 strony), Korzyści (2 strony) oraz schemat powiązań (1 strona)
- **Wzór strategii współpracy na rzecz DSK. (9)** Narzędzie przydatne w planowaniu współpracy na rzecz DSK z udziałem uczestników koalicji. Wzór (15 stron) w formie deklaracji współpracy na rzecz realizacji wspólnych potrzeb (elementów strategii) poprzez wspólne projekty, w tym projekty z UE. 15 stron w pięciu sekcjach: Misja i wartości (5 stron), Zasady Partnerstwa (2 strony), Prawa i Obowiązki (2 strony), Sposoby Finansowania (1 strona) oraz Plan Działania (5 stron w formie tabeli projektów)

Zastosowanie narzędzi w świetle założeń strategii:

Zestaw narzędzi umożliwia modernizację oferty edukacyjnej z zastosowaniem elementów DSK na trzecim poziomie funkcjonowania szkoły – na poziomie otoczenia szkoły. Dzięki zastosowaniu narzędzi modyfikowana może być współpraca szkoły z otoczeniem celem tworzenia warunków do zastosowania elementów DSK zgodnie z wynikami badań luk kompetencyjnych oraz audytu szkoły. Zastosowanie narzędzi umożliwia planowanie rozwoju szkoły zgodnie z wypracowanymi w ramach dwóch poprzednich modeli rekomendacji rozwojowych (rekomendacje programowe, rekomendacje szkoleniowe, zalecenia z audytu). Pierwsze narzędzie wchodzące w skład modelu umożliwia strategiczne planowanie prac koalicji (spotkania mają doprowadzić do opracowania i przyjęcie wspólnej strategii rozwoju) oraz efektywne realizowanie zaplanowanych spotkań (moderowanie spotkań w kierunku zaplanowanych celów). Drugie narzędzie przygotowuje zawiązane partnerstwo do opracowania wspólnej strategii rozwoju uwzględniającej potrzeby wszystkich interesariuszy oraz potencjały rozwojowe utworzonego partnerstwa. Narzędzie inwentaryzuje zawiązane partnerstwo oraz umożliwia ocenę utworzonego partnerstwa pod kątem zdolności zarządzania zmianą w zakresie oferty edukacyjnej placówek oświatowych wchodzących w skład partnerstwa. Trzecie narzędzie wchodzące w skład modelu podsumowuje wyniki prac z zastosowaniem dwóch pierwszych narzędzi w formie spójnej i kompleksowej strategii działania i rozwoju zawiązanego porozumienia. Narzędzie umożliwia przygotowanie wspólnych projektów na rzecz wdrożenia w praktykę społeczną elementów DSK a tym samym dogotowania oferty edukacyjnej do potrzeb regionalnego rynku pracy

Testowanie:

Testowanie narzędzi z udziałem Technikum Mechanicznego oraz instytucji współpracujących ze szkołą. Testowaniu poddana zostanie koncepcja funkcjonowania koalicji (plan spotkań, diagnoza potrzeb, przyjęcie strategii). Istotny test (porównanie różnych rozwiązań) przeprowadzony zostanie poprzez porównanie efektywności i wyników prac wszystkich trzech koalicji zawiązanych w trzech obszarach problemowych (IP3 – IP6 – IP9). Porównane zostaną plany spotkań (programy warsztatów), karty potrzeb i struktury formalne wypracowanych strategii., przy czym, rekomendowane będą do wdrażania rozwiązania najbardziej efektywne i najwyższej ocenione przez pracodawców w trakcie ewaluacji.

Wdrażanie i Finansowanie

Produkt może być zastosowany w otoczeniu szkoły zarówno na poziomie gminy (miasta) jak też większego regionu (powiat, województwo). Narzędzia nie wymagają specjalnego finansowania poza wydatkami na materiały biurowe i koszty administracyjne (druk strategii) oraz koszty organizacji 5 spotkań z przedstawicielami instytucji otoczenia szkoły.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

Na Innowacyjny Produkt **Model modernizacji programów nauczania w zakresie możliwości egzaminowania dla zadań zawodowych - IP4** składać się będą następujące produkty pośrednie (narzędzia modernizacyjne):

- **Wzór ankiety wydzielającej moduły MES. (10)** Narzędzie służące identyfikacji zadań zawodowych w danym zawodzie. Ankieta (około 10 stron) jest narzędziem badawczym kierowanym do ucznia (5 stron) i pracodawcy (5 stron). W sekcji uczeń zawarto 30 pytań określających czynności zawodowe i typowe środowiska pracy w danym zawodzie. Sekcja skierowana do pracodawcy uwzględnia te same pytania, jednak pracodawca określa każdorazowo zadania zawodowe we własnej firmie związane ze stanowiskami pracy w konkretnej firmie. W każdej sekcji uwzględniono pytanie zamknięte i otwarte, umożliwiające wskazanie zadań nie uwzględnionych w ankiecie oraz tabele umożliwiające grupowanie wymienionych czynności zawodowych w zadania zawodowe
- **Program szkolenia Nauczycieli Praktycznej Nauki Zawodu z MES. (11)** Narzędzie niezbędne do przygotowania kadr dydaktycznych do egzaminowania i przygotowania uczniów do potwierdzania kwalifikacji dla zadań zawodowych. konspekt 32 godzin zajęć, 10 stron: teoria i praktyka modernizacji programu nauczania do specyfiki kształcenia modułowego w danym zawodzie Opracowanie szczegółowego planu nauczania (5 stron), role poszczególnych nauczycieli i pracowników szkoły (2strony), uwzględnienie specyfiki kształcenia modułowego w Statucie Szkoły i WSO (1 strona), opracowanie dziennika lekcyjnego, który uwzględni moduły (1 strona) oraz opis materiałów szkoleniowych i narzędzi do ćwiczeń (2 strony)
- **Wzór rekomendacji programowych MES. (12)** Narzędzie niezbędne do modyfikowania programu nauczania na podstawie wydzielenia modułów MES. Karta określa zakres umiejętności praktycznych w ramach poszczególnych zadań zawodowych. 10 stron: role nauczycieli Praktycznej Nauki Zawodu w przygotowaniu do egzaminu z zadań zawodowych rozpisane w tabeli funkcjonalnej (8 stron), wzór uchwały (1 strona) i aneksu do programu rozwojowego szkoły (1 strona).

Zastosowanie narzędzi w świetle założeń strategii:

Zestaw narzędzi umożliwi modernizację programu nauczania z zastosowaniem elementów MES na najniższym poziomie funkcjonowania szkoły – na poziomie ucznia. Dzięki zastosowaniu narzędzi modyfikowane będą procedury egzaminowania w kierunku potwierdzania kwalifikacji dla zadań zawodowych. Pierwsze narzędzie służy identyfikacji zadań zawodowych w danym zawodzie. Opisanie zadań zawodowych z udziałem pracodawcy stanowi punkt wyjścia współpracy szkoły zawodowej z pracodawcą, celem dostosowania kompetencji absolwentów do faktycznych oczekiwań pracodawców. Diagnoza i opis zadań zawodowych jest punktem wyjścia do dalszych etapów modernizacji oferty edukacyjnej na potrzeby regionalnego rynku pracy, takich jak: przygotowanie kadr dydaktycznych do zmiany programów nauczania oraz standardów egzaminacyjnych na potrzeby potwierdzania zadań zawodowych z użyciem narzędzia drugiego wchodzącego w skład modelu oraz modyfikacji programów nauczania adekwatnie do zdiagnozowanych zadań zawodowych z użyciem narzędzia trzeciego wchodzącego w skład opisywanego modelu.

Testowanie:

Testowanie narzędzi w Zespole Szkół Gastronomicznych dla trzech wybranych zawodów z udziałem 3 zespołów nauczycieli, 3 klas i 3 grup pracodawców (po 2 w każdej grupie). Porównane zostaną ze sobą metody diagnozowania i opisywanie zadań zawodowych (3 różne ankiety), metody edukacji nauczycieli oraz poziomy szczegółowości rekomendacji i modyfikacji programów nauczania i egzaminów przy czym, rekomendowane będą do wdrażania rozwiązania najbardziej efektywne i najwyżej ocenione w trakcie ewaluacji.

Wdrażanie i Finansowanie

Produkt może być użyty w każdej szkole zawodowej współpracującej z pracodawcami, w szczególności w ośrodkach egzaminacyjnych. Narzędzia można zastosować w systemie oświaty publicznej jak i w niepublicznych instytucjach oświatowych. Narzędzie nie wymaga specjalnego finansowania poza wydatkami na materiały biurowe i koszty administracyjne (dystrybucja ankiet) oraz koszty organizacji szkolenia dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

Na Innowacyjny Produkt **Model przygotowania Kadr Dydaktyczno-Administracyjnych z MES - IP5** składać się będą następujące produkty pośrednie:

- **Wzór ankiety audytu MES. (13)** Narzędzie badawcze i konsultacyjne służące do przeprowadzenia audytu szkoły pod kątem barier i potencjałów związanych z MES. Ankieta bada uczniów, nauczycieli, rodziców, kadry administracyjne szkoły i otoczenie szkoły. Ankieta (około 50 stron) podzielona na grupy interesariuszy umożliwiające przeprowadzenie 50-100 godzin doradztwa w ramach audytu. Sekcja 1 Uczeń (10 stron), Sekcja 2 Nauczyciel (10 stron), Sekcja 3 Dyrekcja (10 stron), Sekcja 4 Otoczenie szkoły (10 stron) oraz Sekcja 5 – Tabela rekomendacji i notatki z wywiadów (10 stron)
- **Wzór karty potrzeb szkoleniowych MES. (14)** Narzędzie niezbędne do opracowania szczegółowych programów szkoleniowych adekwatnych do potrzeb szkoleniowych, w tym utworzenia zespołów szkoleniowych (podział KDA na grupy robocze). Karta (10 stron). w 3 sekcjach – Sekcja 1 – nauczyciele przedmiotowi (5 stron), Sekcja 2 – administracja szkoły (3 strony) oraz Sekcja 3 – Kadry doradcze (2 strony). Ankieta w formie Tabeli i schematu powiązań pomiędzy pracownikami (zespoły robocze wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa).
- **Program szkolenia KDA z MES. (15)** Program szkolenia kadr dydaktyczno-administracyjnych szkoły, w szczegółowym zakresie wynikającym z Karty Potrzeb. Uniwersalny wzór programu (16 godzin) ukazuje metody pracy Zespołów Roboczych szkoły. 10 stron w 3 sekcjach – Sekcja 1 – nauczyciele przedmiotowi (5 stron), Sekcja 2 – administracja szkoły (3 strony) oraz Sekcja 3 – Kadry doradcze (2 strony). Ankieta w formie Tabeli i schematu powiązań pomiędzy pracownikami (zespoły robocze wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa).

Zastosowanie narzędzi w świetle założeń strategii:

Zestaw narzędzi umożliwia modernizację oferty edukacyjnej z zastosowaniem elementów MES na drugim poziomie funkcjonowania szkoły – na poziomie nauczyciela. Dzięki zastosowaniu narzędzi modyfikowane mogą być usługi edukacyjne oraz procesy zarządcze w szkole pod kątem wdrożenia potwierdzania kwalifikacji dla zadań zawodowych. Pierwsze narzędzie służy ocenie faktycznych możliwości szkoły wdrożenia elementów MES zarówno w zakresie kompetencji nauczycieli i kadry administracyjnej jak też zaplecza dydaktycznego, zarządzania szkołą oraz realnych możliwości współpracy z pracodawcami. Ankieta uwzględnia wszystkich interesariuszy szkoły oraz organizuje proces doradczy w ramach audytu (50-100 godzin) w zależności od diagnozowanych barier i potencjałów modernizacyjnych. Kolejne narzędzie wchodzące w skład modelu służy opracowaniu w oparciu o wyniki audytu szczegółowych programów szkoleniowych dla nauczycieli i kadry administracyjnej szkoły w zakresie MES. Wzorcowy program szkolenia kadry dydaktyczno-administracyjnej szkoły opracowany na podstawie karty potrzeb szkoleniowych to trzeci element opisywanego modelu. Szkolenie dotyczy sposobów implementowania elementów MES w funkcjonowanie szkoły na różnych poziomach i w różnych obszarach. Szkolenie to ma zatem inne zastosowanie niż program szkolenia nauczycieli praktycznej nauki zawodu uwzględniony w pierwszym modelu, gdzie celem edukacyjnym jest zaprojektowanie metod edukacyjnych związanych z przygotowaniem uczniów do egzaminów prowadzonych w nowym trybie.

Testowanie:

Testowanie narzędzi w Zespole Szkół Gastronomicznych z zaangażowaniem kadr dydaktycznych i administracyjnych oraz wszystkich interesariuszy szkoły. Testowaniu poddana zostanie koncepcja i struktura audytu (zaprojektowane obszary oceny i funkcjonowania szkoły) poprzez porównanie wyników audytu prowadzonych z zastosowaniem różnych ankiet. Kluczowym źródłem informacji zwrotnej z testu będzie jakość uzyskanych wyników oraz opinie osób biorących udział w doradztwie audytu. Porównane też zostaną obszary i sposoby oceniania i opisywanie potrzeb szkoleniowych kadry oraz metody edukacyjne zastosowane w trakcie szkolenia, przy czym, rekomendowane będą do wdrażania rozwiązania najbardziej efektywne i najwyższej ocenione przez pracodawców w trakcie ewaluacji.

Wdrażanie i Finansowanie

Produkt może być użyty w każdej szkole prowadzącej egzaminy zawodowe. Narzędzia nie wymagają specjalnego finansowania poza wydatkami na administrację i organizację szkolenia dla kadry szkoły.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

Na Innowacyjny **Produkt Model Lokalnej Koalicji na rzecz MES - IP6** składać się będą następujące produkty pośrednie:

- **Program 5 spotkań koalicji MES. (16)** Narzędzie niezbędne do moderowania prac Lokalnej Koalicji. Program opisuje tematy przewodnie 5 spotkań moderowanych, cele do wypracowania na tych spotkaniach, optymalny skład uczestników, scenariusze rozmów i ćwiczeń, materiały szkoleniowe. Program (20 stron) opracowany zostanie w wersji uniwersalnej dla MES niezależnie od szkoły czy powiatu w pięciu rozdziałach w formie konspektu 5 zajęć (warsztatów) 4 godzinnych każdy w dwóch sekcjach: funkcje partnerów (2 strony w formie tabeli powiązań) oraz strategia i plan działania (2 strony) w formie harmonogramu działania wraz z opisem materiałów szkoleniowych i ćwiczeń (5 stron)
- **Wzór karty potrzeb Lokalnej Koalicji MES. (17)** Narzędzie niezbędne do opracowania strategii współpracy i rozwoju Lokalnej Koalicji. Karta (5 stron) określa potrzeby i korzyści wszystkich interesariuszy i operacjonalizuje te potrzeby na działania projektowe. Karta określa potrzeby i korzyści wszystkich interesariuszy i tłumaczy te potrzeby na działania projektowe. 5 stron w trzech sekcjach: Kapitał (2 strony), Korzyści (2 strony) oraz schemat powiązań (1 strona)
- **Wzór strategii współpracy na rzecz MES. (18)** Narzędzie przydatne w planowaniu współpracy na rzecz MES z udziałem uczestników koalicji. Wzór (15 stron) w formie deklaracji współpracy na rzecz realizacji wspólnych potrzeb (elementów strategii) poprzez wspólne projekty, w tym projekty z UE w pięciu sekcjach: Misja i wartości (5 stron), Zasady Partnerstwa (2 strony), Prawa i Obowiązki (2 strony), Sposoby Finansowania (1 strona) oraz Plan Działania (5 stron w formie tabeli projektów)

Zastosowanie narzędzi w świetle założeń strategii:

Zestaw narzędzi umożliwi modernizację oferty edukacyjnej z zastosowaniem elementów MES na trzecim poziomie funkcjonowania szkoły – na poziomie otoczenia szkoły. Dzięki zastosowaniu narzędzi modyfikowana może być współpraca szkoły z otoczeniem celem tworzenia warunków do potwierdzania kwalifikacji dla zadań zawodowych zgodnie z wynikami audytu szkoły. Zastosowanie narzędzi umożliwi planowanie rozwoju szkoły zgodnie z wypracowanymi w ramach dwóch poprzednich modeli rekomendacji rozwojowych (rekomendacje programowe, rekomendacje szkoleniowe, zalecenia z audytu). Pierwsze narzędzie wchodzące w skład modelu umożliwi strategiczne planowanie prac koalicji (spotkania mają doprowadzić do opracowania i przyjęcia wspólnej strategii rozwoju) oraz efektywne realizowanie zaplanowanych spotkań (moderowanie spotkań w kierunku zaplanowanych celów). Drugie narzędzie przygotowuje zawiązane partnerstwo do opracowania wspólnej strategii rozwoju uwzględniającej potrzeby wszystkich interesariuszy oraz potencjały rozwojowe utworzonego partnerstwa. Narzędzie inwentaryzuje zawiązane partnerstwo oraz umożliwia ocenę utworzonego partnerstwa pod kątem zdolności zarządzania zmianą w zakresie oferty edukacyjnej placówek oświatowych wchodzących w skład partnerstwa. Trzecie narzędzie wchodzące w skład modelu podsumowuje wyniki prac z zastosowaniem dwóch pierwszych narzędzi w formie spójnej i kompleksowej strategii działania i rozwoju zawiązanego porozumienia. Narzędzie umożliwia przygotowanie wspólnych projektów na rzecz wdrożenia w praktykę społecznych elementów MES.

Testowanie:

Testowanie narzędzi z udziałem Zespołu Szkół Gastronomicznych oraz instytucji współpracujących ze szkołą. Test (porównanie różnych rozwiązań) przeprowadzony zostanie poprzez porównanie efektywności i wyników prac wszystkich trzech koalicji zawiązanych w trzech obszarach problemowych (IP3 – IP6 – IP9). Porównane zostaną plany spotkań (programy warsztatów), karty potrzeb i struktury formalne wypracowanych strategii., przy czym, rekomendowane będą do wdrażania rozwiązania najbardziej efektywne i najwyższej ocenione przez pracodawców w trakcie ewaluacji.

Wdrażanie i Finansowanie

Produkt może być zastosowany w otoczeniu szkoły zarówno na poziomie gminy (miasta) jak też większego regionu (powiat, województwo). Narzędzia nie wymagają specjalnego finansowania poza wydatkami na materiały biurowe i koszty administracyjne (druk strategii) oraz koszty organizacji 5 spotkań z przedstawicielami instytucji otoczenia szkoły.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

Na Innowacyjny Produkt **Model modernizacji programów nauczania w zakresie możliwości stosowania elementów doradztwa zawodowego i kariery - IP7** składać się będą następujące produkty pośrednie:

- **Wzór ankiety wydzielającej moduły DOZ. (19)** Narzędzie służące identyfikacji obszarów poradnictwa zawodowego w zawodzie. Ankieta (około 10 stron) jest narzędziem badawczym kierowanym do ucznia (5 stron) i pracodawcy (5 stron).
- **Program szkolenia Nauczycieli Praktycznej Nauki Zawodu z DOZ. (20)** Narzędzie niezbędne do przygotowania kadr dydaktycznych do modułów poradnictwa zawodowego i IPD w ramach zajęć dydaktycznych. Program szkolenia - 32 godzinny (teoria i praktyka modernizacji programu nauczania). Konspekt 32 godzin zajęć, 10 stron: teoria i praktyka modernizacji programu nauczania (5 stron), podstawy doradztwa kariery w wewnątrzszkolnym systemie poradnictwa (1 strona), role poszczególnych nauczycieli i pracowników szkoły (2 strony) oraz opis materiałów szkoleniowych i narzędzi do ćwiczeń (2 strony)
- **Wzór rekomendacji programowych DOZ. (21)** Narzędzie niezbędne do modyfikowania programu nauczania na podstawie wydzielenia modułów DOZ. Karta określa tematy z obszaru IPD realizowane w trakcie zajęć przedmiotowych. Karta akceptowana jest przez Radę Pedagogiczną oraz Szkolny Ośrodek Kariery, jeżeli istnieje. 10 stron – role poszczególnych nauczycieli i pracowników rozpisane w tabeli funkcjonalnej (8 stron), wzór uchwały (1 strona) i aneksu do programu rozwojowego szkoły (1 strona)

Zastosowanie narzędzi w świetle założeń strategii:

Zestaw narzędzi umożliwi modernizację programu nauczania z zastosowaniem elementów DOZ na najniższym poziomie funkcjonowania szkoły – na poziomie ucznia. Dzięki zastosowaniu narzędzi modyfikowane mogą być usługi edukacyjne poprzez uwzględnienie w nich elementów poradnictwa kariery i orientacji zawodowej, realizowanych przez wszystkich nauczycieli w ramach wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego. Pierwsze narzędzie służy identyfikacji obszarów poradnictwa kariery w danym zawodzie, możliwych do realizowania przez nauczycieli praktycznej nauki zawodu. Diagnoza i opis tych obszarów stanowi punkt wyjścia współpracy nauczycieli wewnątrz szkoły zawodowej oraz otoczeniem szkoły celem dostosowania kompetencji absolwentów do faktycznych potrzeb regionalnego rynku pracy. Opis obszarów doradczych jest punktem wyjścia do dalszych etapów modernizacji oferty edukacyjnej, takich jak: przygotowanie kadr dydaktycznych do realizacji usług doradczych i orientacji zawodowej z użyciem narzędzia drugiego wchodzącego w skład modelu oraz modyfikacji programów nauczania adekwatnie do zdiagnozowanych obszarów doradczych luk z użyciem narzędzia trzeciego.

Testowanie:

Testowanie narzędzi w Zespole Szkół (Technikum Rolnicze) w Wojewodzinie dla trzech wybranych zawodów z udziałem 3 zespołów nauczycieli i 3. Porównane zostaną ze sobą metody doradcze zastosowane w trakcie lekcji, metody edukacji nauczycieli oraz poziomy szczegółowości rekomendacji do programów nauczania, przy czym rekomendowane będą do wdrażania rozwiązania najbardziej efektywne i najwyżej ocenione w trakcie ewaluacji.

Wdrażanie i Finansowanie

Produkt może być użyty w każdej szkole zawodowej zarówno w systemie oświaty publicznej jak i kształcenia ustawicznego w niepublicznych instytucjach oświatowych. Narzędzie nie wymaga specjalnego finansowania poza wydatkami na materiały biurowe i koszty administracyjne (dystrybucja ankiet) oraz koszty organizacji szkolenia dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu. Model stanowi alternatywę wobec tradycyjnych form świadczenia usług doradczych (Szkolny Ośrodek Karier, Doradca zawodowy na etacie). Rozwiązanie jest szczególnie atrakcyjne dla szkół z obszarów wiejskich borykających się z trudnościami finansowymi lub deficytami kadrowymi gdyż rozkłada zadanie orientacji zawodowej i doradztwa kariery na istniejące kadry dydaktyczne i administracyjne szkoły, wykorzystując dostępne zasoby. Dlatego też zastosowanie modelu nie wymaga specjalnego i dodatkowego finansowania.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

Na Innowacyjny Produkt **Model przygotowania Kadr Dydaktyczno-Administracyjnych z DOZ - IP8** składać się będą następujące produkty pośrednie:

- **Wzór ankiety audytu DOZ. (22)** Narzędzie badawcze i konsultacyjne służące do przeprowadzenia audytu szkoły pod kątem barier i potencjałów związanych z DOZ. Ankieta bada uczniów, nauczycieli, rodziców, kadry administracyjne szkoły i otoczenie szkoły. Ankieta (około 50 stron) podzielona na grupy interesariuszy umożliwiające przeprowadzenie 50-100 godzin doradztwa w ramach audytu. Sekcja 1 Uczeń – 10 stron, Sekcja 2 Nauczyciel – 10 stron, Sekcja 3 Dyrekcja – 10 stron, Sekcja 4 Otoczenie szkoły – 10 stron oraz Sekcja 5 – Tabela rekomendacji i notatki z wywiadów – 10 stron
- **Wzór karty potrzeb szkoleniowych DOZ. (23)** Narzędzie niezbędne do opracowania szczegółowych programów szkoleniowych adekwatnych do potrzeb szkoleniowych, w tym utworzenia zespołów szkoleniowych (podział KDA na grupy robocze). Karta (10 stron) w 3 sekcjach – Sekcja 1 – nauczyciele przedmiotowi (5 stron), Sekcja 2 – administracja szkoły (3 strony) oraz Sekcja 3 – Kadry doradcze (2 strony). Ankieta w formie Tabeli i schematu powiązań pomiędzy pracownikami (zespoły robocze wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa).
- **Program szkolenia KDA z DOZ. (24)** Program szkolenia kadr dydaktyczno-administracyjnych szkoły, w szczegółowym zakresie wynikającym z Karty Potrzeb. Uniwersalny wzór programu (16 godzin) ukazuje metody pracy Zespołów Roboczych szkoły. Konspekt 16 godzin zajęć, 10 stron: teoria i praktyka wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego (5 stron) rola i funkcje biblioteki szkolnej (1 strona) rola i funkcje pracowni komputerowej i multimedialnej (2 strony) oraz opis materiałów szkoleniowych i narzędzi do ćwiczeń (2 strony)

Zastosowanie narzędzi w świetle założeń strategii:

Zestaw narzędzi umożliwia modernizację oferty edukacyjnej z zastosowaniem elementów DOZ na drugim poziomie funkcjonowania szkoły – na poziomie nauczyciela. Dzięki zastosowaniu narzędzi modyfikowane mogą być usługi edukacyjne oraz procesy zarządcze w szkole. Pierwsze narzędzie służy ocenie faktycznych możliwości szkoły wdrożenia elementów DOZ zarówno w zakresie kompetencji nauczycieli i kadry administracyjnej jak też zaplecza dydaktycznego, zarządzania szkołą oraz realnych możliwości współpracy z pracodawcami. Ankieta uwzględnia wszystkich interesariuszy szkoły oraz organizuje proces doradczy w ramach audytu (50-100 godzin) w zależności od diagnozowanych barier i potencjałów modernizacyjnych. Kolejne narzędzie wchodzące w skład modelu służy opracowaniu w oparciu o wyniki audytu szczegółowych programów szkoleniowych dla nauczycieli i kadry administracyjnej szkoły w zakresie DOZ. Wzorcowy program szkolenia kadry dydaktyczno-administracyjnej szkoły opracowany na podstawie karty potrzeb szkoleniowych to trzeci element opisywanego modelu. Szkolenie dotyczy sposobów implementowania elementów DOZ w funkcjonowanie szkoły na różnych poziomach i w różnych obszarach. Szkolenie to ma zatem inne zastosowanie niż program szkolenia nauczycieli praktycznej nauki zawodu uwzględniony w pierwszym modelu, gdzie celem edukacyjnym jest zaprojektowanie metod edukacyjnych realizacji zdiagnozowanych obszarów doradczych.

Testowanie:

Testowanie narzędzi w Zespole Szkół w Wojewodzinie z zaangażowaniem kadr dydaktycznych i administracyjnych oraz wszystkich interesariuszy szkoły. Testowaniu poddana zostanie koncepcja i struktura audytu (zaprojektowane obszary oceny i funkcjonowania szkoły) poprzez porównanie wyników audytu prowadzonych z zastosowaniem różnych ankiet. Kluczowym źródłem informacji zwrotnej z testu będzie jakość uzyskanych wyników oraz opinie osób biorących udział w doradztwie audytu, przy czym, rekomendowane będą do wdrażania rozwiązania najbardziej efektywne i najwyższe ocenione przez pracodawców w trakcie ewaluacji.

Wdrażanie i Finansowanie

Produkt może być użyty w każdej szkole zawodowej, zarówno w systemie oświaty publicznej jak i kształcenia ustawicznego w niepublicznych instytucjach oświatowych. Narzędzia nie wymagają specjalnego finansowania poza wydatkami na materiały biurowe i koszty administracyjne oraz koszty organizacji szkolenia dla kadry szkoły.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)

Dotyczy realizacji projektu „PI INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji oferty kształcenia zawodowego w woj. podlaskim” nr WND-POKL.09.02.00-20-002/09

Na Innowacyjny Produkt **Model Lokalnej Koalicji na rzecz DOZ - IP9** składać się będą następujące produkty pośrednie:

- **Program 5 spotkań koalicji DOZ. (25)** Narzędzie niezbędne do moderowania prac Lokalnej Koalicji. Program opisuje tematy przewodnie 5 spotkań moderowanych, cele do wypracowania na tych spotkaniach, optymalny skład uczestników, scenariusze rozmów i ćwiczeń, materiały szkoleniowe. Program (20 stron) opracowany zostanie w wersji uniwersalnej dla DOZ niezależnie od szkoły czy powiatu w pięciu rozdziałach w formie konspektu 5 zajęć (warsztatów) 4 godzinnych każdy w dwóch sekcjach: funkcje partnerów (2 strony w formie tabeli powiązań) oraz strategia i plan działania (2 strony) w formie harmonogramu działania wraz z opisem materiałów szkoleniowych i ćwiczeń (5 stron)
- **Wzór karty potrzeb Lokalnej Koalicji DOZ. (26)** Narzędzie niezbędne do opracowania strategii współpracy i rozwoju Lokalnej Koalicji. Karta (5 stron) określa potrzeby i korzyści wszystkich interesariuszy i operacjonalizuje te potrzeby na działania projektowe w trzech sekcjach: Kapitał - Winien (2 strony), Korzyści - Ma (2 strony) oraz schemat powiązań (1 strona)
- **Wzór strategii współpracy na rzecz DOZ. (27)** Narzędzie przydatne w planowaniu współpracy na rzecz DOZ z udziałem uczestników koalicji. Wzór (15 stron) w formie deklaracji współpracy na rzecz realizacji wspólnych potrzeb (elementów strategii) poprzez wspólne projekty, w tym projekty z UE w pięciu sekcjach: Misja i wartości (5 stron), Zasady Partnerstwa (2 strony), Prawa i Obowiązki (2 strony), Sposoby Finansowania (1 strona) oraz Plan Działania (5 stron w formie tabeli projektów)

Zastosowanie narzędzi w świetle założeń strategii:

Zestaw narzędzi umożliwi modernizację oferty edukacyjnej z zastosowaniem elementów DOZ na trzecim poziomie funkcjonowania szkoły – na poziomie otoczenia szkoły. Dzięki zastosowaniu narzędzi modyfikowana może być współpraca szkoły z otoczeniem celem tworzenia warunków do zastosowania elementów DOZ zgodnie z opisanymi obszarami doradczymi oraz wynikami audytu szkoły. Pierwsze narzędzie wchodzące w skład modelu umożliwia strategiczne planowanie prac koalicji (spotkania mają doprowadzić do opracowania i przyjęcie wspólnej strategii rozwoju) oraz efektywne realizowanie zaplanowanych spotkań (moderowanie spotkań w kierunku zaplanowanych celów). Drugie narzędzie przygotowuje partnerstwo do opracowania wspólnej strategii rozwoju uwzględniającej potrzeby wszystkich interesariuszy. Narzędzie inwentaryzuje związane partnerstwo oraz umożliwia ocenę utworzonego partnerstwa pod kątem zdolności zarządzania zmianą w zakresie oferty edukacyjnej. Trzecie narzędzie wchodzące w skład modelu podsumowuje wyniki prac z zastosowaniem dwóch pierwszych narzędzi w formie spójnej i kompleksowej strategii działania i rozwoju zawiązanego porozumienia. Narzędzie umożliwia przygotowanie wspólnych projektów na rzecz wdrożenia w praktykę społecznych elementów DOZ

Testowanie:

Testowanie narzędzi z udziałem Zespołu Szkół w Wojewodzinie oraz instytucji współpracujących ze szkołą. Testowaniu poddana zostanie koncepcja funkcjonowania koalicji (plan spotkań, diagnoza potrzeb, przyjęcie strategii). Istotny test (porównanie różnych rozwiązań) przeprowadzony zostanie poprzez porównanie efektywności i wyników prac wszystkich trzech koalicji zawiązanych w trzech obszarach problemowych (IP3 – IP6 – IP9). Porównane zostaną plany spotkań (programy warsztatów), karty potrzeb i struktury formalne wypracowanych strategii., przy czym, rekomendowane będą do wdrażania rozwiązania najbardziej efektywne i najwyższej ocenione przez pracodawców w trakcie ewaluacji.

Wdrażanie i Finansowanie

Produkt może być użyty w każdej szkole zawodowej, szczególnie na obszarach wiejskich. Rozwiązanie jest szczególnie atrakcyjne dla szkół borykających się z trudnościami finansowymi lub deficytami kadrowymi gdyż rozkłada zadanie orientacji zawodowej i doradztwa kariery na istniejące kadry dydaktyczne i administracyjne szkoły, wykorzystując dostępne zasoby. Dlatego też zastosowanie modelu nie wymaga specjalnego i dodatkowego finansowania poza kosztami organizacji spotkań z instytucjami otoczenia szkoły.

Biuro projektu:

Forum Inicjatyw Rozwojowych
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok
tel./fax 85 675 00 17, www.fir.org.pl
Agencja Zatrudnienia nr 5972

Partner krajowy projektu:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery
www.doradztwokariery.pl

Partnerzy zagraniczni projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham (Niemcy) | Copilot Partners (Francja) | Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED) (Hiszpania)